ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар рўзномаси

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 45 (7. 987) ◆ 1992 йил 4 март, чоршанба ◆ Нархи 1 сўм

Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

⊙ Кеча Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримов Тошкентда минтақа йиғилишига тўпланган Озарбайжон, Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркманистон ва Ўзбекистон Фанлар академияларининг президентлари билан учрашди.

⊙ 3 март куни Наврўз умумхалқ байрамини ўтказиш республика ташкилий комитетининг навбатдаги мажлиси бўлди. Унда Сурхондарё, Қашқадарё, Самарқанд, Жиззах вилоятларида бу байрамга тайёргарликнинг бориши ҳамда бошқа масалалар муҳокама этилди.

⊙ Туркиядан республикамизга одамийлик ёрдами муттасил келиб турибди. Бу юкларни қабул қилишни ташкил этиш ва тақсимлаш республика комиссияси ҳузурида тузилган ишчи гуруҳининг маълум қилишича, ҳозиргача Ўзбекистонга қўшни дўст мамлакатдан 180 тонна атрофида ун, 160 тонна гуруч, 140 тонна шакар олиб келинган.

ҲАМДЎСТЛИКДА

⊙ Тожикистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси 2 миллиард сўмлик 1992 йилги ютуқ заёми облигацияларини чиқариш тўғрисида қарор қабул қилди. Улар аҳоли ўртасида ихтиёрийлик асосида тарқатилади. 1982 йилги давлат ички ютуқ заёми облигацияларини бу янги заёмларга алмаштириб ҳам олиш мумкин.

⊙ Қирғизистоннинг ҳарбий аэродромларидан биридан 12 та Л—39 ўқув-машқ қирувчи самолётлари Барнаул шаҳрига республика раҳбариятидан беижозат олиб кетилганлиги муносабати билан бу масала юзасидан текшириш ўтказиш учун Олий Кенгаш махсус депутат комиссиясини тузди.

⊙ Олмаотада халқаро телефон алоқасининг ер йўлдоши орқали боғланиш станцияси фойдаланишга топширилди. Эндиликда Қозоғистон АҚШ «Интелсат» ер йўлдоши тизимлари орқали жаҳондаги барча мамлакатлар билан бевосита алоқа қила олади.

⊙ Озарбайжон Республикасининг Москвадаги вакили Зоур Рустамзода яқинда арман томони Тоғли Қорабоғдаги Хўжали шаҳрини штурм билан эгаллаши натижасида озарбайжон миллатига мансуб аҳоли ўртасида беҳисоб қурбонлар бўлганлиги тўғрисида баёнот берди.

⊙ Молдованинг Дубоссари шаҳри яқинида полиция бўлимига ҳужум қилиниши туфайли қурбонлар бўлди.

⊙ 3 март эрталаб Ржев шаҳри яқинидаги Подсосенка бекати атрофида Рига-Москва «Юрмала» тезюрар поездининг юк ортилган состав билан тўқнашиб кетиши оқибатида дастлабки маълумотларга қараганда 29 киши ҳалок бўлди.

ХОРИЖДА

⊙ Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Абдулҳошим Муталов Будапештга келди. Бу ерда Ўзбекистон билан Венгрия ўртасида савдо битими имзоланди. Унга кўра шу йилнинг ўзида икки давлат ўртасидаги товар айрибошлаш ҳар бир томондан 100 миллион долларга етиши мўлжалланяпти. Ўзбекистон Венгрияга асосан пахта, химия саноати маҳсулотлари етказиб беради. Венгрия эса Республикамизга озиқ-овқат, енгил саноат маҳсулотлари, автобуслар жўнатиш ниятида.

⊙ Бугун собиқ СССРнинг собиқ Президенти Михаил Горбачев Германияга жўнаб кетди. Бугуноқ у ГФР канцлери Гельмут Коль билан учрашади.

⊙ Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги Бирлашган қуролли кучлари Бош штабининг бошлиғи В. Самсонов Пекинда ХХР Халқ озодлик армияси олий қўмондонлиги билан музокаралар олиб борди. Ўзаро келишувга мувофиқ ҳамдўстлик Хитойга 1992 ва 1993 йилларда 24 та СУ-27 қирувчи самолётлари етказиб бериладиган бўлди.

МУСТАҚИЛ ЎЗБЕКИСТОНИМ, СЕНИ ТАНИДИ ЖАҲОН!

МУСТАҚИЛ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОЛНОМАСИДА ЎЧМАС ТАРИХИЙ ВОҚЕА

БМТ, 2 март. (РАТА—ТАСС мухбири Михаил Кочетков). БМТ Бош Ассамблеясининг 46-сессияси ўз ишини яна бошлади. Бош Ассамблеянинг бугунги мажлисида Ўзбекистон Республикаси БМТга қабул этилди. Бу қарор якдиллик билан маъқуллаш асосида овозга қўймаган ҳолда қабул қилинди.

Шундан кейин БМТ протокол бошлиғи Ўзбекистон делегациясини Бош Ассамблея залида унга ажратилган ўринларга олиб бориб жойлаштирди.

«Фотон» ишлаб чиқариш бирлашмасида халқ истеъмоли буюмларини тайёрлашга катта аҳамият берилмоқда. Сиз суратда цех бошлиғи Д. Шарагани, монтажчи-ихтирочи Е. Винокуровани кўриб турибсиз.

Рустам Шарипов сурати.

ДАРС ЎТИШ МАҲОРАТИ

ШАҲАР ўқитувчилар малакасини ошириш илмгоҳи маъмурияти кейинги пайтда умумтаълим ўрта мактаблари ва ҳунар-техника билим юртларида она тили ва адабиёт фанлари ўқитилишини яхшилаш, ўқувчиларнинг ушбу фанларга бўлган қизиқишларини янада ошириш, уларнинг дунёқарашларини шакллантиришда ижобий ютуқларга эришмоқда.

Ўз фанининг етук билимдонлари мазкур илмгоҳда малакаларини ошираётган курс қатнашчиларига она тили ва адабиёт фанини ўқитиш услубиётини ўргатиш билан бирга назарияни амалий машғулотларда синаб кўрмоқдалар.

Яқинда шундай машғулотлардан бири Лутфий номидаги 254-мактабда бўлиб ўтди. Семинар машғулотга курс қатнашчилари, мутахассис олимлар, мактаб илмий бўлим мудирлари таклиф этилган эди. Меҳмонлар ва курс қатнашчилари 8-синфда М. Толипова ўтказган она тили ҳамда 6-синф ўқитувчиси М. Маҳкамованинг адабиёт дарсларида бўлиб, уларнинг дарс ўтиш маҳоратлари, иш режалари, кўргазмали қуроллари билан танишдилар.

Семинар-дарс жонли ва қизиқарли ўтди.

Қидирбой ТЎЛАБОЕВ.

Ўзбекистон ташқи ишлар вазири БМТда нутқ сўзлади

Ўзбекистон ташқи ишлар вазири Убайдулла Абдураззоқов кўрсатилган юксак шараф ва ишонч учун Ўрта Осиёдаги шу республиканинг 20 миллион халқи номидан БМТ Хавфсизлик Кенгашига ва Бош Ассамблеясига миннатдорчилик билдирди. «Биз жаҳон ҳамжамиятига мустақил, ёш суверен давлат сифатида кирар эканмиз, жаҳоншумул, маҳаллий ва миллий манфаатлар қотишмасидан иборат бўлган мураккаб ва зиддиятли дунёни ўзимиз учун қайтадан кашф этяпмиз», — деди у.

Аминмизки, минг йиллик бой маданиятга эга бўлган, Ал-Хоразмий, Абу Али ибн Сино, Навоий, Улуғбек ва бошқа кўпгина алломаларни дунёга етиштириб берган Ўзбекистон халқлари умумбашарий қадриятларнинг жаҳоншумул хазинасига муносиб ҳисса қўшадилар, давлатлараро муомала маданиятини шарқ тажрибаси билан бойитадилар. Турли-туман шаклларда намоён бўлиб турган умуминсоний маданиятнинг бирлиги ва хилма-хиллигини дунё барқарорлигининг, халқаро ва давлатлараро тотувликнинг гарови деб ҳисоблаймиз.

Биз БМТга аъзо бўлиб кирар эканмиз, унинг Низомини, халқаро меъёрларни ва давлатлараро муомала қоидаларини, шунингдек БМТ таркибига кирувчи халқаро ташкилотларнинг талабларини тан олишимизни билдирамиз, деб таъкидлади Ўзбекистон ташқи ишлар вазири.

* Рўзноманинг шу сонига

ТУРКИЯДА ЎЗБЕКИСТОН РАДИОСИНИ ЭШИТИШЯПТИ

Ўзбекистон давлат телерадиоэшиттириш компаниясининг хорижий мамлакатларга эшиттиришлар Ўзбекистон радиоси 1992 йил 1 мартдан бошлаб ҳар куни Туркияга эшиттиришларини бошлади. Мухбиримиз республика давлат телерадиоэшиттириш компанияси раисининг ўринбосари Шерзод ҒУЛОМОВдан буни шарҳлаб беришни илтимос қилди.

— Хорижий давлатларга эшиттиришлар Ўзбекистон радиоси шу вақтгача бир кеча-кундузда 12 соату 40 дақиқа ҳажмида эшиттириш олиб борар эди. Биз чет эллардаги ватандошларимиз учун эшиттиришларимизни ўзбек тили билан бир қаторда инглиз, ҳинд, урду, араб, форс, дари, пушту, уйғур тилларида ҳам олиб бормоқдамиз.

Мустақил республикамиз билан Туркия ўртасида ҳар тарафлама алоқаларнинг ўрнатилиши Ўзбекистон радиосининг бу мамлакат учун махсус эшиттиришларини тайёрлашни тақозо этди. Илк бор бу эшиттириш ҳаво тўлқинларида 1 март куни жаранглади. У Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримов чиқиши билан бошланди.

Радиомизнинг Туркия учун махсус эшиттиришлари Тошкент вақти билан соат 9 дан 9.30 гача қисқа тўлқинларда 19 метрли диапазонда, кечқурун эса соат 22 дан 22.30 гача 31 метрли диапазонда олиб борилмоқда.

Қўшни Туркия аҳолиси эшиттиришларимизда Ўзбекистон янгиликлари билан батафсил танишадилар. Биз мамлакатларимиз ўртасида сиёсий, иқтисодий, маданий алоқалар кундан-кунга кенгайиб ва чуқурлашиб бораётганлигини алоҳида таъкидлаяпмиз. Шу билан бир қаторда турк радиотингловчилари учун ўзбек адибларининг янги асарларидан парчалар ҳамда республикамиз санъаткорлари ижросида туркча куй ва қўшиқлар бериб бориляпти. Бу эшиттиришларни тайёрлашда Ўзбекистон радиосига Тошкент шарқшунослик олийгоҳининг ўқитувчилари ва талабалари яқиндан ёрдам беришаяпти.

Имкониятдан фойдаланиб Туркия учун эшиттиришларни тайёрлаш ва олиб боришга турк тилини мукаммал биладиган журналистлар ҳамда сухандонларни таклиф этмоқчиман.

Ўзбекистон радиосининг Туркия учун эшиттиришлар ташкил этиши ҳар икки мамлакат ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни янада мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда. Куни кеча Республикамиз Бирлашган Миллатлар Ташкилотига аъзо қилиб қабул қилингандан сўнг бизнинг бошқа давлатлар учун ҳам эшиттиришларимиз пайдо бўлишига умид қиляпмиз.

Шаҳримизда ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ва тозалаш ойлиги ўтмоқда

ОРАСТАЛИК ВА САЛОМАТЛИК ҲАШАРИГА

ТОШКЕНТ ШАҲАР ҚИЗИЛ ЯРИМ ОЙ ЖАМИЯТИ ВА ШАҲАР СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ БОШ БОШҚАРМАСИНИНГ ПОЙТАХТ АҲОЛИСИГА МУРОЖААТИ

АЗИЗ ҳамшаҳарлар!

Оламни гулга буркаган улуғ миллий байрамимиз — она ерни ясантирадиган, дунёни яшартирадиган Наврўз тобора яқинлашиб келмоқда.

Одатда, ота-боболаримиз Наврўзни дилхушлик билан, тинчлик, покизалик билан кутиб олганлар. Узоқ-яқиндаги биродарлари, қавму қариндошларидан, ногирону ёлғизлардан, етим-есирларнинг ҳолидан хабар олганлар. Уй-жойларни, теварак-атрофни чиннидай қилиб тозалаганлар.

Улуғ айём арафасида, 14—20 март кунлари биз Ўзбекистон Республикаси Қизил Ярим Ой жамияти Тошкент шаҳар комитети шаҳар соғлиқни сақлаш бош бошқармаси билан биргаликда ҳаммани хайрли тадбир — умумхалқ ҳашарига чақирамиз. Ҳаммамиз бир кишидек ушбу «Тозалик ва саломатлик» ҳафталигида фаол иштирок этайлик. Ҳафталик давомида шаҳримиз кўчаларини супуриб-сидирайлик, ариқларни тозалайлик. Кўчаларга, хиёбонларга, шаҳримизнинг ҳар қарич бўш ерига гул кўчатлари, дарахт ниҳоллари ўтқазайлик. Болалар уйлари, уруш ва меҳнат фахрийларининг ҳовлисига, ёлғиз кишиларникига ташриф буюрайлик. Уларнинг оғирини енгил, бир оғиз ширин сўзимиз билан дилларини чароғон қилайлик. Нимаики юмушлари бўлса бажариб, инсоний бурчимизни адо этайлик. Хоҳ кекса, хоҳ ёш, айниқса, болалар ва ўсмирлар бу хайрия ишида фаол бўлишларини истар эдик.

Шаҳримиз азал-азалдан яшил шаҳар, озода шаҳар деб келинган. Шундай экан, Наврўз пойқадамига покликни, меҳрибонликни, одамгарчиликни поёндоз қилайлик. Наврўз бағрида шаҳримиз ял-ял яшнасин. «Тозалик ва саломатлик» ҳафталигига ҳисса қўшмаган биронта ҳам одам қолмасин. Улуғ айём — Наврўз умумхалқ байрами арафасида яна бир бор ҳаммага дилимиздаги эзгулик куртакларини намойиш қилайлик.

Ҳамма «Тозалик ва саломатлик» халқ ҳашарига!

Мурожаат Тошкент шаҳар Қизил Ярим Ой жамияти ва тиббиёт ходимлари қўшма мажлисида қабул қилинган.

АСТОЙДИЛ МУБОРАКБОД ЭТАМИЗ

Азиз дўстлар!
Қадрли ватандошлар!

Келгуси авлодларимиз 1992 йил 2 Март баҳор кунини буюк тарихий кун деб аташлари шубҳасиз. Шу куни Ўзбекистон Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қабул қилинди ва БМТ биноси олдида Мустақил ёш Суверен республиканинг Давлат байроғи кўтарилди. БМТ хавфсизлик кенгаши ва Бош Ассамблеяси бизга буюк эҳтиром ва юксак ишонч билдирди.

Бир неча кун муқаддам президентимиз Ислом Каримов Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг якунловчи актини имзолаб, шу тариқа Ўзбекистон халқининг тинчлик ва тотувлик ғояларига, сиёсий ва иқтисодий эркинликларига амал қилишга, инсон ҳуқуқларига тўла кафолат беришга азму қарор қилганини тасдиқлаган эди.

Ўзбекистон жаҳон ҳамжамиятига кирганлиги — республиканинг тенг ҳуқуқли ҳамкор сифатида халқаро майдонга чиққанидан дарак берувчи воқеадир. Республика мустақиллигини юздан ортиқ давлат тан олди ва у билан ҳамкорлик қилишга, иқтисодий ва маданий муносабатларни ривожлантиришга тайёр эканини изҳор қилди. Бизнинг олдимизда ҳар томонлама алоқалар ўрнатиш ва мустаҳкамлаш учун дунё йўли кенг очилди, бу эса Ўзбекистон халқларига ҳозирги қийинчиликларни бартараф этиш, яқин келажакда республикада яшаб турган барча миллат ва элатлар турмушини муносиб даражага кўтаришни таъминлаш имконини беради.

Баҳор — ҳаёт янгиланишининг рамзи, шу боисдан муқаддас Наврўз арафасида Ўзбекистоннинг кўп асрлик тарихида янги саҳифа очилганлиги таҳсинга сазовордир.

Баҳор — умидлар куртак ёзадиган давр, бинобарин, халқимиз республика учун ажойиб истиқболлар очган айни шу баҳордан эътиборан ўз орзу-умидларини фароғат, тинчлик, тотувлик ва дўстлик ҳукм сурган ўлкани келажак авлодлари қўлига топшириш билан боғламоқда.

Дўстлар, олис ва яқин мамлакатлардаги ватандошларимиз, сизларни Ўзбекистон ҳаётидаги тарихий воқеа билан астойдил муборакбод этамиз. Сизларга чин кўнгилдан сиҳат-саломатлик ва бахт-саодат тилаймиз, ватан равнақи йўлидаги муштарак ишимизда муваффақиятлар ёр бўлсин.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ КЕНГАШИНИНГ РАЁСАТИ.

ЁШЛАР ТЎПЛАНАДИГАН ЖОЙ

5-АВТОБУС-такси саройининг залида куни кеча Бектемир районидаги юқори синф ўқувчилари ёшлар клубининг ташкил этилишига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди. Ўзбекистон Халқ демократик партияси Бектемир район кенгаши ҳамда «Тикланиш» номидаги корейсларнинг район жамияти ёшлар клубининг таъсисчилари бўлишди. Клубнинг бош ҳомийси эса 5-автобус такси саройи. Сўнг клубнинг бошқарув парламенти аъзолари, президенти сайланди ва устави тасдиқланди.

Ёшлар клуби келгусида юқори синф ўқувчиларининг тўпланадиган жойи бўлиб қолади. Ёшлар билан бу ерда ўқишдан ташқари вақтларда тарбиявий ишлар олиб борилади, маданий-маърифий тадбирлар ўтказилади.

Клубнинг таъсис мажлисида Ўзбекистон Халқ демократик партияси Тошкент шаҳар Кенгашининг биринчи котиби Ҳ. М. Абдураимов, Бектемир районининг ҳокими Г. И. Соболев, автобус-такси саройининг директори М. М. Муҳаммаджонов ҳамда унинг таъсисчилари ўзларининг юрак сўзларини айтдилар. Кеча сўнггида «Болалар» шоу гуруҳи ижросидаги дилрабо қўшиқлар янграли.

Давлат ИКРОМОВ.

«Оқшом» саҳифаларида учрашув

ҲОКИМЛИК МАЖМУАСИ РАҲБАРЛАРИ БИЛАН МУЛОҚОТ

ИЛГАРИ хабар берганимиздек, биз муштарийларимизни Тошкент шаҳар Ҳокимининг ўринбосари — уй-жой-коммунал ва энергетика мажмуасининг раҳбари Рўзи Ҳикматуллаев билан мулоқотга таклиф этамиз. Сизлар ушбу мажмуа шуғулланадиган уй-жой-коммунал ва энергетика билан боғлиқ муаммолар тўғрисидаги саволларингизни, шунингдек мажмуа ишини такомиллаштириш юзасидан таклиф ва мулоҳазаларингизни **шу йил 10 мартгача 33-29-70 ва 32-53-79 телефонлари** орқали муҳарририятимизга маълум қилишингиз мумкин. Шу хусусдаги хатларингизни эса қуйидаги манзилгоҳга юборишингизни илтимос қиламиз: **700000, Тошкент, ГСП, Ленинград кўчаси, 32-уй, «Тошкент оқшоми» муҳарририяти, «Ҳокимлик мажмуаси раҳбарлари билан мулоқот»га.**

Саволларингиз ва таклифларингизни кутамиз.

МУХЛИСЛАРНИ ХУШНУД ЭТИБ

«АЛЬТЕРНАТИВ» деган ном билан аталаётган кинонинг ёш дўстлари клуби фаолияти кенгайиб кетди.

Жумҳуриятимизда бўлиб ўтган француз маданияти ҳафталиги кунларида ҳам клуб фаоллик кўрсатиб, қатор қизиқарли маданий тадбирларга бошчилик қилди. Кинонинг ёш дўстлари Франция ахборот маркази ва «Симфо—Т» фирмаси аъзолари ҳамкорлигида уюштирган кеча кўпчиликда катта қизиқиш уйғотди.

Сабоҳат ОБИДОВА.

АҲОЛИ ДИҚҚАТИГА

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг 1992 йил 28 февралдаги 90-қарорига мувофиқ 1992 йил 1 мартдан эътиборан бензин эркин нархларда сотиладиган барча автомобиль ёнилғи қуйиш станцияларида бозор фондининг барча турдаги автобензиннинг (А-72, А-76, АИ-91, 92, 93) 80 фоизи 1 литри 6 сўм нархда тижорат баҳоларида сотилмоқда.

Автобензинни имтиёзли нархлар бўйича олиш ҳуқуқига эга бўлган шахсларга барча турдаги автобензин 1 литри 2 сўмга (купон билан) махсус талонлар бўйича сотилади. Махсус талонларни олиш учун яшаш жойдаги район ижтимоий таъминот идораларига мурожаат қилиниши керак.

Тошкент нефть маҳсулотлари ишлаб чиқариш бирлашмаси.

ШАКЛ БЕРИЛДИ

ҲАМЗА районидаги Бобохун Салимов номли маҳалла аҳли «Наврўз» тараддудини бошлаб юборишди. Ўтган дам олиш куни маҳалла фаоллари кўча четларига экилган дарахтларга шакл бериш ва уларнинг тагини юмшатиш ишларини бажаришди. Кўчалар турли-туман ахлатлардан тозаланди. Ариқ ва сув шохобчалари тартибга келтирилди. Баланд қаватли уйлар атрофидаги ерлар тозаланиб, ёш ниҳолларни экишга тахт қилиб қўйилди.

Маҳалла аҳли баҳор айёмининг дастлабки кунини ана шундай шоду хуррамлик билан кутиб олди.

БЕКТЕМИРЛИКЛАР ШАЙЛАНИШМОҚДА

БЕКТЕМИР районида баҳор байрамини кўнгилдагидек ўтказиш мақсадида ободонлаштириш икки ойлиги эълон қилинган эди. Шу ўтган қисқа вақт ичида районда анча ишлар қилинди. Бунда «Бузовчи» ва Аширов номли маҳаллалар, 2-махсус кўчма колоннанинг ишчи-хизматчилари фаол иштирок этишди. Мавжуд 15 та транспорт корхоналари томонидан ҳар куни 2 тадан юк машинаси хизмат учун ажратилди.

Район мутахассислари «Наврўз» байрамини катта тараддуд билан ўтказишни режалаштириб олишди. Шу куни машҳур футболчи Геннадий Красницкий номли ўйингоҳда ҳамда «Бузовчи» маҳалла ҳудудида ва «Бинокор» қўрғонида катта тантана ўтказилади.

Гулзода МАМБЕТОВА.

БУРЧИМИЗГА АЙЛАНСИН

ҲАР галгидек бу гал ҳам ўлкамизда баҳор бошланиши муносабати билан Тошкент шаҳрида ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ва тозалаш ойлиги эълон қилинди. Шу ойликда ҳар бир ҳамшаҳримиз бу хайрли ишга баҳоли қудрат ҳисса қўшмоғи керак.

Яқинда бир юмуш билан Собир Раҳимов районидаги 11-мактабга борган эдим. Шунда мактаб директорининг хўжалик ишлари бўйича ўринбосари Туроб Усмонов раҳбарлигида 8—9-синф ўқувчиларининг мактаб ҳовлисига ўрик, олхўри, олма, олча ва бошқа манзарали дарахтларнинг кўчатларини ўтқазаётганликларини кўриб қувондим. Шу мактабга туташ «Иттифоқ» маҳалласи ва «Октябрь 40 йиллиги» маҳалласида ҳам фаоллар мевали дарахтларни ўтқазишга, маҳаллалар ҳудудини саранжом-саришта қилишга интилмоқдалар.

Кези келганда яна бир нарсани айтиб ўтмоқчиман. Маълумки, Собир Раҳимов районининг ички ишлар бўлими атрофида катта шоҳкўча билан ошхона ўртасидаги 30—40 сотих келадиган бўш ерларга минг тупга яқин дарахт кўчатлари ўтқазилган эди. Ҳозир бу дарахтлар иморатбоп бўлиб етилди. Бу дарахтлардан ўрнида фойдаланиш мақсадга мувофиқдир. Лекин катта кўчаларнинг четларидаги ҳамда кўп қаватли уйлар орасидаги шундай дарахтларни кесиш учун ижроком ёки уй-жойлардан фойдаланиш бошқармасининг рухсати керак бўлади. Бунинг учун 3—5 кишидан иборат комиссия тузиб, дарахтларни шуларнинг рухсати билан кесиш, иморатга ярайдиганини алоҳида, ўтинбопини алоҳида қилиб, ўрнига янги-ёш ниҳолларни ўтқазиш мақсадга мувофиқдир.

Хуллас, Тошкентни боғ-роғларга айлантириш, кўплаб мевали ҳамда манзарали дарахтлар ўтқазиб уларни парвариш қилиш, шаҳримиз тозалигига эътибор бериш ҳаммамизнинг бурчимизга айланмоғи керак.

Фахриддин НУРИДДИНОВ,
Собир Раҳимов районидаги «Октябрь 40 йиллиги» маҳалла комитетининг аъзоси, шахсий қафақачи.

ИШ ҚИЗҒИН

ҲОЗИРГИ кунда ўлкамизда «Наврўз» байрамига қизғин тайёргарлик бормоқда. Ҳамма каби бундан Тошкент шаҳар ободонлаштириш бош бошқармаси ҳам мустасно эмас. Бош бошқарма ишчи ва хизматчилари байрамга атаб янги ниҳоллар экиб, дарахтларга ишлов беришни бошлаб юборишди. Гулзорлар чопиқ қилиниб, унга ўғит солинмоқда. Яшил майдонларнинг усти тозаланмоқда.

Айниқса Ўзбекистон миллий боғида катта ишлар олиб борилмоқда. Бош бошқармага қарашли 1-қурилиш-таъмирлаш бошқармаси ишчилари бу ерда кўплаб манзарали, мевали ҳамда бута кўчатлари экишмоқда.

Шунингдек улар пойтахтимизнинг Мустақиллик ҳамда Хадра майдонларида кўп ишларни адо этишяпти.

Ғулом ЮСУПОВ.

Нуқтаи назар

ИСТИҚБОЛНИНГ ШОҲКЎЧАСИДАМИЗ

Бундан олти йил илгари бошланган қайта қуришдан мақсад жамиятимизни акашак қилиб, қийнаб ётган эски тузумни йўқ қилишгина эмас, балки ҳозирги замоннинг инсонпарварлик, демократия ва ошкоралик қоидаларига тўла равишда риоя қиладиган, ўз иқтисодий сиёсатида бозор муносабатларига суянган ҳолда иш олиб борадиган давлатни юзага келтириш ҳамдир. Ана шу вазифани кўзда тутган ҳолда фикр юритсак, айтишимиз мумкинки, қайта қуришда ярим йўлнигина босиб ўтдик. Биз эски тузумни барбод қила олдик. Лекин, тарихдан маълумки, эскини бузиш осон, янгисини яратиш эса қийин. Бундан кўриниб турибдики, ҳозир ана шу машаққатли жараённи бошламоқдамиз.

Бу даврда ҳал этилажак масалаларнинг энг мураккаби бозор иқтисодиётига, эркин бозор муносабатларига ўтишдир. Аммо, шу ҳақда сўз бошлашдан олдин йўл-йўлакай пайдо бўладиган бир-икки жиддий саволларга жавоб беришга тўғри келади.

Қайта қуришнинг ҳозирги янги палласи аввалгисидан фақат мураккаблиги ва қийинлиги билангина эмас, балки ташкилий моҳияти жиҳатидан ҳам тубдан фарқ қилади. Ўтган йилнинг сунбула ойигача қайта қуриш Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг раҳбарлигида ва Иттифоқ миқёсида юқоридан келадиган кўрсатма бўйича амалга оширилар эди. Энди эса аҳвол тубдан ўзгарди — КПСС ва СССР тарих саҳифасига кўчдилар. Ягона давлат ўн беш та мустақил давлатга парчаланиб кетди, уларнинг бошини қовуштириб, бошқариб турган сиёсий партия ва давлат қолмади.

Мана шу ўзгариш кўпларни безовта қилади. «Қани у куч, қани у улуғвор давлат, қани бирдамлик? Энди республикалар тўзиб кетса, ҳолимиз нима бўлади?» деб ўтмишни қўмсайдиган ва ўша вақтларнинг қайтишини орзу қиладиганлар орамизда кўп. Бундай кишилар ўтмишда бизнинг фирқавий тарғиботимиз ёлғон-яшиқни қўшиб, безатиб кўрсатган Совет Иттифоқинигина биладилар ҳамда масалага чуқурроқ қарашни истамайдилар. Ҳолбуки, ҳақиқатни озми-кўпми билган киши ҳеч бир вақт ўтмишнинг қайтишини орзу қилмайди. «Миллатларни йил сайин камситиб келган, республикаларни мустамлака даражасига келтириб қўйган Иттифоқ бизга керак эмас, шундай иқтисодий, ижтимоий ва маданий ҳамда миллий сиёсатни амалга оширган раҳбар партиядан биз воз кечамиз», деган қарорга келди ўн беш та республика.

Биз бу тўғрида шунинг учун ҳам алоҳида тўхталишимиз керакки, кейинги пайтда ўтмишдаги Иттифоқнинг турли жойларида ҳар хил сиёсий гуруҳлар, ҳаракатлар ва ташкилотлар пайдо бўлиб, ҳарбий куч ёрдами билан давлат тўнтариши қилиб, ҳокимиятни эски ҳокимият ва қўшин ихтиёрига топширишни талаб қилмоқдалар.

Кўриниб турибдики, ҳозирги пайтда мустақил республикалардаги вазиятни барқарорсизлантирувчи кучлар кўп йўналишлардан фойдаланмоқдалар. Шу жумладан, баъзилари «қаттиқ қўлли сиёсат»ни амалга ошириш учун эски тартиб-қоидага қайтиш кераклиги, бунинг учун эса ҳарбий кучга суянишни тавсия қилмоқдалар. Яна бир гуруҳи «ўтмишдаги Иттифоқсиз, унинг доимий, ҳар томонлама иқтисодий боғланишларисиз биз яқин орада хонавайрон бўламиз, ишсиз қоламиз, деб жар солмоқда. Бинобарин, булар ҳам эскиликка қайтиш тарафдорилар.

Биринчи гуруҳ асосан қўшинга орқа қилишида гап бор. Совет ҳокимияти етмиш тўрт йил ичида эришган асосий «ютуғи» шундан иборат бўлдики, мамлакатимиз жаҳонда энг зўр, биринчи даражали қўшинни юзага келтирди. Бу қўшин жаҳонда энг мукаммал термо-ядро қуролига эгаки, ракеталаримиз ниҳоятда даҳшатли термо-ядро бомбаларини бир неча соат ёки дақиқада ер юзининг хоҳлаган нуқтасига, масалан, шаҳар, давлат пойтахти, саноат маркази, денгиз порти ва шунга ўхшаш муҳим жойларга метр-сантиметригача аниқлик билан етказа олади. Бутун дунё бўйлаб океанларда «қоровуллик» қилиб юрган сув ости кемаларимиз эса хоҳлаган мамлакатни термо-ядро қуролидан ўққа тута олади. Қуруқликдаги ҳарбий кучларимизга келсак, фақат ўтмишдаги СССРнинг Оврупо қисмида ва шарқий Овруподаги ўтмишда социалистик деб аталмиш мамлакатларда бултур етмиш минг замонавий танк бўлган! Пиёда аскарларнинг жаҳонда энг мукаммал қуроли Калашников автоматидир. СССР жаҳондаги жамики қуролнинг ўттиз беш фоизини ишлаб чиқарар ва бу жиҳатдан дунёда биринчи ўринда эди.

Нима учун СССР шундай сиёсат юргизган ва нима мақсадни кўзлаган, деган савол пайдо бўлиши табиий. Бунинг сабаби ва ҳаракатлантирувчи кучи —бизнинг таянчимиз, марксизм-ленинизм эди. Бу таълимотга биноан биринчи социалистик мамлакат бутун дунёдаги инқилобий ҳаракатга фаол ёрдам бериши керак. Яъни бунинг замирида моддий, маънавий, молиявий жиҳатдан, шунингдек мутахассислар ва қурол билан таъминлашда кўмаклашиб империализмга қарши жаҳон инқилобининг ўтини ёқиш ишига бошчилик қилиш зарур, деган ғоя ётарди. Шунга асосан жаҳондаги барча инқилобий ҳаракатларни қўллаб-қувватлаймиз, деб ўтмишдаги Марказ республикаларни, шу жумладан Ўзбекистонни талади-шилди.

Сталинизм ва турғунлик йилларида СССРда жаҳонда энг мукаммал ҳарбий мутахассислар тайёрлаш тизими юзага келтирилди. Уларда юз минглаб юқори малакали сипоҳилар ва генераллар тайёрланди. Америка Қўшма Штатлари қўшинида 385 та генерал ва бир ярим миллионли қўшин бўлгани ҳолда СССРда 1870 та генерал ва тўрт ярим миллионли қўшин бўлган. Мамлакат бир бутун ҳарбий машинага айлантирилган эди, СССР саноатининг ва жамоалаштирилган қишлоқ хўжалигининг етмиш беш фоизи ана шу ҳарбий машинани таъмин этишга хизмат қилди. Ўзининг «жаҳонаро инқилобий вазифаси»ни бажаришга мўлжалланган бу қўшин мамлакатнинг эркатойи, битмас-туганмас имтиёзларга эга эди.

Энди КПСС ўз-ўзидан тугаб, СССР эса парчаланиб кетгандан сўнг мустақилликка эришган ва сталинизм ҳамда турғунлик йилларида тинка-мадори силласи қуриган республика давлатларга бундай катта ва уларнинг бор-йўғини ўпқондек ўзига ўпириб тортиб кетадиган қўшин керак эмас. КПСС ва СССРдан сўнг энди навбат мана шу масалага келиб тақалди. Аммо бундай улкан ва замонавий қўшин билан ўйнашиб бўлмайди. Чунки юз минглаб генераллар ва зобитлар, табиийки, ўз имтиёзларидан осонликча ажралишни истамайдилар. Уларнинг суяги ҳарбий хизматда қотган. Шу сабабли ҳозирги пайтда қўшин энг хавфли ва безовта соҳалардан бирига айланди. Бу куч билан эҳтиёткорона ва ўйлаб муомала қилиб, оғир муаммони аста-секин ҳал этишимиз зарур.

Бундай мураккаб вазиятда мустақил Ўзбекистон давлати қандай сиёсат юргизгани маъқул? Республикамизни бойитиш, халқ фаровонлигини юксалтиришнинг самарали йўлларидан бири — Ўзбекистонни бетараф давлат, деб эълон қилишдир. Бетарафлик сиёсати, яъни ҳеч қандай ҳарбий уюшмаларга қўшилмаслик, республиканинг бутун куч-қувватини, бой имкониятларини тўла равишда иқтисодни, ижтимоий-сиёсий ва маданий-маънавий ҳаётни кўтаришга қаратиш ва йўналтириш энг оқил йўл, деб биламиз. Ўзбеклар азалдан боғдорчилик, ипакчилик, полизчилик, ҳунармандчилик, косиблик, савдо-сотиқ, воситачилик, ишбилармонлик каби соҳаларда ўзининг эпчиллиги, ҳаракатчанлиги, ташаббускорлиги ва ҳар бир қарич ердан ҳосил ундира олишини намойиш қилган. Ўзбекистон Республикаси миллий гвардияси эса мудофаа вазифаларини бажаради, алоҳида муҳим жойларнигина қўриқлайди, байрам кунлари халққа ва бошқа кунларда чет эл меҳмонларини кутиб олишда ўз ҳурматини билдиради.

Бетарафлик сиёсатини амалга ошириб келаётган мамлакатлар жаҳонда энг бой ва илғор ҳисобланади. Булар: Швеция, Швейцария ва Австриядир. Иккинчи жаҳон урушидан кейин Япония ва Германия илгарилаб кетишининг асосий сабабларидан бири бу мамлакатларда қўшинга эга бўлиш таъқиқлангани бўлди. Улар бутун маблағлари, ақл-идроклари ва муҳандисларини фақат ҳаётни яхшилашга йўналтирдилар.

Республикамиз Президенти Ислом Каримов олиб бораётган сиёсат умумий йўналиши ҳам тинчликни кўзловчи сиёсатдир. Тўла тинчликка эса республикамизни мустақил бетараф давлат, деб эълон қилибгина эриша оламиз.

Ҳозирги пайтда диққатимизни ўзига тортиб турган иккинчи масала, илгариги Иттифоқсиз қандай кун кечирамиз, халқ хўжалигимизни хонавайрон қилмаймизми, деган ҳадикдир. Сталинизм ва турғунлик давридаги сиёсат барча республикаларни бир томондан бир-бирига чамбарчас боғлаган бўлса, бошқа томондан уларни чет эллардан, тараққий этган давлатлар ўрамидан мумкин қадар узоқлаштириш ва ўзаро мулоқот-муносабат қилишларига йўл қўймаслик эди. Бунинг натижасида ҳар бир республика Марказ ва Иттифоққа тўла қарам бўлиб ташкил топди. Марказнинг раъйига қараб иш кўрадиган бўлди. Бу — мустақилликни бўғди, ташаббусни бўшаштирди, шахтни қайтарди. Бундай сиёсат қандай оқибатларга олиб келиши эндиликда кўпчиликка аён.

Мустақиллик республикамиз олдида қандай порлоқ истиқбол очаётганини ҳозирча кўз олдимизга келтиришимиз қийин. Гап шундаки, ўзбек халқи ҳали мустақилликнинг кўчасидан ўтган эмас. Биз аср давомида қарам, номустақил халқ бўлганмиз, ҳамма вақт юқоридан жазо оламиз деб, қўрққанмиз. Энди эса барча нарсани ўз ақлимиз, ўз ташаббусимиз ва тажрибамизга суяниб ҳал этмоғимиз зарур. Биз Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, халқаро ташкилотларга қабул қилинган эканмиз, инсонпарварлик, демократия ва ошкораликнинг бутун илғор мамлакатлар томонидан қабул қилинган қоидаларига бўйсунишимиз шартдир. Шундай қилмасак, тараққиёт шоҳ йўлининг уватида қолиб кетаверамиз.

Мустақил давлат ўзини халқаро саҳнда маҳсулотлари билан жаҳонга танитади. Демак биринчи навбатда ҳам саноатимиз, ҳам қишлоқ хўжалигимиз, ҳам маданиятимизда катта ўзгаришлар қилиниши керак. Ёмон ёки ўртача маҳсулот билан биз жаҳон эркин бозоридаги рақобатга бардош бера олмаймиз ва иккинчи даражали давлатга айланиб қоламиз. Аммо пировард натижага эришишнинг ўзи бўлмайди. Бунинг учун вақт, уқув, тажриба ўрганиш, сабр-тоқат ва шижоат билан ишлаш лозим бўлади.

Бозор иқтисодиёти аслида арзонга олиб, қимматга пуллаш демакдир. Буни ҳамма ҳам эплайвермайди. Удда қилганларгина қўлга оладилар. Шундагина сармоя пайдо бўлади, ишлаб чиқаришни, савдо-сотиқни кенгайтириш учун замин яратилади. Бозори чаққон моллар билан тезда, орқага ташламай халқаро бозорга чиқавериш керак. Менимча, Оврупо мамлакатларининг пойтахтлари ва йирик шаҳарларида ўзбек ҳунармандчилиги маҳсулотлари сотиладиган дўконлар очиш тўғри бўлади. Чунки бунақа антиқа қўл меҳнати зийнатлари республикага тезда валюта келтиришнинг энг самарали йўлларидан биридир.

Бозор иқтисодиёти шароитида мустақил Ўзбекистонимиз жаҳон бозорига пахта, олтин, қоракўл тери, табиий ипак, руда, рангли металлар, улардан ишлаб чиқарилган турли буюмлар билан чиқиши мақбул, деб ҳисоблайман. Аммо юқорида айтиб ўтганимиздек, булар хом ашё. Уларни саноат молларига айлантириш фойдалироқ. Бу борада биз маълум қийинчиликка дуч келамиз. У ҳам бўлса саноат маҳсулотларимизнинг нисбатан сифатсизлигидир. Шу сабабли ҳали Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги доирасида маҳсулот айирбошлайверишга тўғри келади. Кейинчалик, ишлар юришиб кетгач, Ҳамдўстлик янги тус олиши мумкин.

Ўзбекистон Республикаси эришган истиқлол, яъни мустақиллик халқимизга порлоқ истиқбол эшигини очди. Тарихимиздаги ҳақиқатда олтин саҳифанинг миқёси ва мазмуни бизнинг меҳнатимизга, ҳар бир фуқаронинг ғайрати, ташаббуси ва ишбилармонлигига боғлиқ.

Қўчқор ХОНАЗАРОВ,
Тошкент сиёсатшунослик ва бошқарув олийгоҳининг профессори, фалсафа фанлари доктори.

Ишбилармонлик— бозор талаби

БАҲОНА ЎРНИГА ИМКОНИЯТ

ХАЛҚИМИЗНИНГ қадимий расм-русумлари ва удумлари тикланаётганлиги мустақил Ўзбекистонимизда истиқомат қилувчи аҳолини мамнун этмоқда. Тобора эсдан чиқиб бораётган шундай ибратли удумларимиздан бири уй кўтариш эканлиги ҳақида яқинда «Наврўз» байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш республика ташкилий комитети мажлисида сўзга чиққан ўртоқлар ҳам гапиришди.

Ҳа, бундай удумларимиз талайгина. Лекин бундай олиб қараганда халқимиз қишдан чиққандан кейин баҳор фасли бошланиши билан ҳаммаёқни саранжом-саришта қилишга, ўзлари истиқомат қиладиган ҳовлиларни тартибга келтиришга одатланиб қолишган. Бинобарин, шундай пайтларда ўзингиз яшаб турган уйингизни кўз қувонадиган ҳолга келтирадиган турли-туман бўёқлар, уйни оқлашда ишлатиладиган оҳакларнинг кераклигини айтмаса ҳам бўлади. Лекин ҳозирги қийин бир дамларда аксарият маҳсулотлар қатори бундай бўёқлар ҳам жуда танқис бўлиб қолган. Ваҳоланки шундай лак-бўёқ маҳсулотларини тайёрлайдиган шаҳримизда қудратли корхона бор. Хўш, бу корхона ҳозир бошидан қандай қийинчиликларни кечирмоқда?

Ҳамроҳимиз — корхона бош технологи Раҳмат ака Рўзиохуновнинг айтишича, аҳил жамоа қўл қовуштириб ўтиргани йўқ. Ишчилар Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги шартномаларда кўзда тутилган режалар ниҳоят бажарила бошланишига умид кўзи билан қарамоқда. Бундан ташқари ишчи ва хизматчилар баҳона ахтармай ўз имкониятларини чамаламоқдалар. Улар жойларга бориб корхоналар билан тўғридан тўғри шартномалар имзоламоқдалар. Қурилаётган бундай чора-тадбирлар зиммага олинган мажбуриятларни бажариш ва қишлоқ хўжалик машиналари учун маҳсулотлар ҳамда халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқаришда муҳим омил бўлмоқда.

Шуни айтиш керакки, ҳозирги пайтда ҳам шаҳар дўконларига корхона ёрлиғи қўйилган сув-эмульсияли бўёқ, полларга мўлжалланган эмаль, оқ эмаллар келиб турибди. Машинасозлик корхоналари комбайнлар учун асқотадиган қизил ҳамда сариқ-қизғиш бўёқларни мунтазам равишда олмоқда. Лекин оч рангдаги бўёқларнинг дўкон пештахталарида бўлмаётганлигига ҳам эътиборни қаратиш керак. Корхона тадбиркорлари украиналик ҳамкасблари билан маслаҳатлашиб ишни ижобий томонга ҳал этдилар. Қардошларимиз ваъдаларига вафо қилишгач яқин кунлар ичида Тошкент шаҳрининг савдо нуқталарига хонадонларни таъмирлашда асқотадиган, ҳали биз мақола бошида тилга олиб ўтганимиздек уй кўтарган пайтда зарур бўладиган бўёқлар чиқади.

Албатта ҳозирги пайтда, бозор иқтисодиёти шароитида ҳар бир кишини, шу жумладан кун бўйи тик оёқда туриб меҳнат қилувчи ишчиларни ҳам ижтимоий ҳимоя қилиш йўлларини ўйлаш улар кайфиятини кўтаради, иш унумига барака киритади. Бу борада корхонада ибратли тадбирлар амалга оширилмоқда. Озиқ-овқат ва саноат молларининг нархи бир неча бараварга ошиб кетгандан сўнг бу ерда овқатланиш ва йўл ҳаражатларига тўловлар тўлаш масаласини қандай қилиб ҳал этиш хусусида узоқ бош қотирилди. Ана шу пайтда корхона жамоасининг ўтган йили сидқидиллик билан қилган меҳнати қўл келди: 1991 йилда қўлга киритилган соф фойда корхона ишчиларининг иш ҳақини қарийб уч баравар ошириш имконини берди.

— Биз бундан буён ҳам ишчиларимизни ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилишга интилаверамиз, — дейди ҳамроҳимиз Раҳмат ака Рўзиохунов. — Лекин бир нарсани ҳам алоҳида таъкидлаб ўтишни истар эдим. Шундай оғир бир пайтда хусусийлик тўғрисидаги аниқ қонун жуда ҳам керак бўляпти. Бинобарин бу нарса ишга туртки ва унумдорликни оширишда муҳим гаров бўлган бўлур эди.

Ҳа, ишчиларнинг бундай фикрлари замирида катта маъно ётибди. Бинобарин биргина бу корхонада эмас, балки бошқа корхоналарда ҳам ечимини кутаётган муаммолар талайгина. Ҳозирги шароитда тадбиркорлик ва омилкорлик билан иш юритган кишиларгина ишлаб чиқаришда яхши кўрсаткичларга эришиши мумкин. Бу ҳар ойда етмиш минг тоннага яқин лак ва 30 минг тоннадан ортиқ турли хил эмаллар ишлаб чиқаришга қурби етадиган Тошкент лак-бўёқ заводи жамоасига ҳам тааллуқлидир. Лекин муҳим хом ашё маҳсулотларининг етишмаслиги корхонанинг бир меъёрда ишлашига халақит бермоқда. Бироқ шунга қарамай жамоа халқимизнинг кенг истеъмол буюмларига бўлган талабини баҳоли қудрат қондиришга ҳаракат қилмоқда. Баҳона эмас, имконият қидирилгани шу-да!

Саид БОБОЕВ.

СУРАТЛАРДА: корхонада тайёрланган маҳсулотлар жўнатишга тахт (чапда) ва ўнгда 1-цехнинг бошқарув пультида смена бошлиғи Н. Аҳролов.

Андрей Пишненко суратлари.

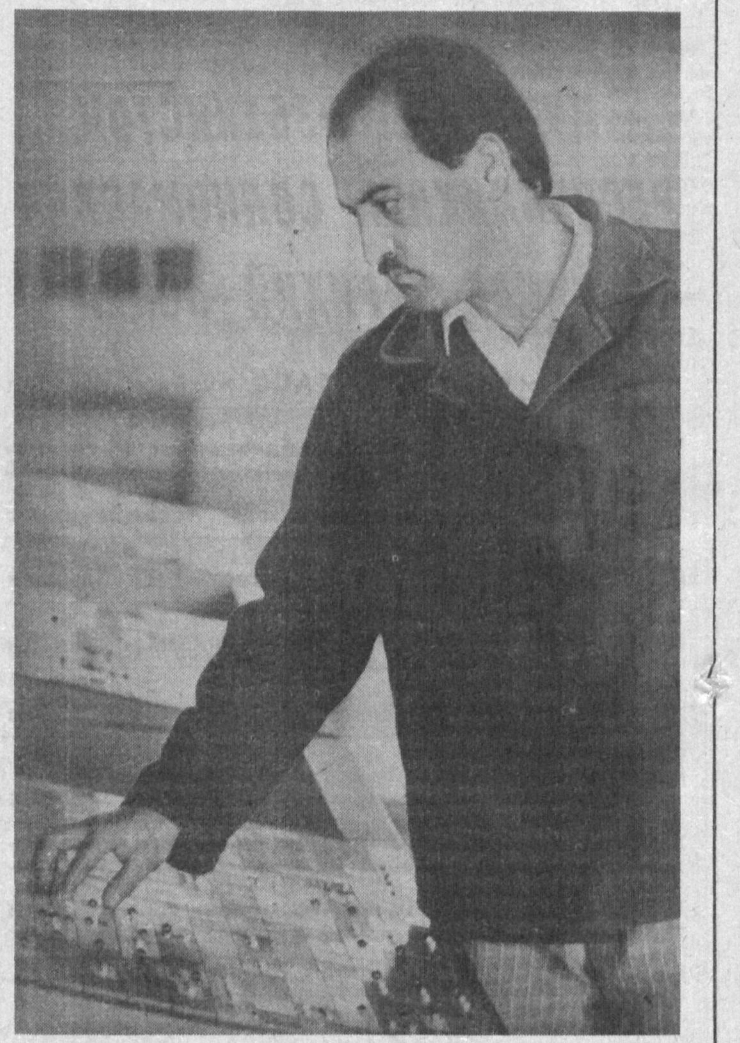

Жаҳон ҳамжамияти аъзолари

БИРЛАШГАН ЯМАН

Чет мамлакатлар билан иқтисодий, савдо ва сиёсий алоқаларнинг ўрнатилиши мустақил республикамизни дунёга танитишда катта аҳамият касб этмоқда. Хорижда ишлаётган ва ишлаб қайтган ҳамюртларимиз ҳақида кўп эшитганмиз. Ана шундай мутахассислардан бири—икки бор Яман араб Халқ Демократик Республикасида ишлаб келган, Тошкент шаҳар ҳокимияти молия бошқармасининг бош мутахассиси Шерзод Шарафиддинов билан Яман давлатида бўлаётган ҳозирги ўзгаришлар ҳақида суҳбатлашдик.

— Араб мамлакатларидан бўлган икки Яман давлати, яъни Яман Араб Республикаси ҳамда Яман Халқ демократик Республикаси бир йил аввал бирлашди. Ўша вақтда сиз ўша мамлакатлардан бирида хизмат юзасидан иш олиб бораётган эдингиз. Айтингчи, икки Яман халқи ва давлатининг бирлашиш жараёни қандай кечди?

— Бирлашиш даврида Яман Халқ Демократик Республикасининг пойтахти Аденда, яъни Жанубий Яманда эдим. Бундан аввал Шимолий ҳамда Жанубий Яман давлати раҳбарлари бир-бирлари томонга расмий сафар қилдилар. Яман араб республикасининг Президенти Жанубий Яманга келганида ана шу масала кун тартибига қўйилди.

«Ойнаи жаҳон» орқали Яман араб республикаси Президенти Али Абдулла Солиҳ: — «Биз бирлашишимиз керак. Бу жараённи тезлаштириш учун ҳозирги пайтда ҳамма шартингизга кўнамиз, бироқ дастлаб армияни бирлаштирайлик ва иккала Яман ўртасидаги чегарани очайлик», — деди.

Бунга жавобан, Жанубий Яманнинг раҳбарларидан бири Яман Социалистик партиясининг бош котиби Али Салим ал-Байд сўзга чиқиб, биз қўядиган шарт асосан демократия ва партияни сақлаб қолиш, деди. Шартларга ҳар икки томон рози бўлгандан кейин, чегара очилди, армия бирлашди. Шимолий Яман — Яман араб республикаси, Жанубий Яман — Яман Халқ Демократик Республикаси ўрнида ягона Яман Республикаси давлати ташкил топди. Бирлашиш яман халқига жуда катта озодлик келтирди. Муҳими, қариндош уруғлар бир-бирларини зиёрат қилишларига кенг йўл очилди.

— Пойтахтлар масаласи қандай ҳал қилинди?

— Давлатнинг номи битта, лекин пойтахти иккита. Сиёсий пойтахт бўлиб Сана танланди. Иқтисодий пойтахт эса Аден. Шу ерда бир нарсани айтиб ўтиш кераккки,Аден бундай олиб қараганда ер шарининг марказига жойлашган, кемалар қатнови учун жуда қулай бўлган шаҳар. Бутун мамлакатга мана шу ердан алоқа қилиш мумкин. Келаётган тайёралар ҳам Аденга қўниб ўтадилар. Ёнилғи билан таъминланадилар. Очиғини айтганда, Аден дунёда энг қулай жой ҳисобланади. Шунинг учун бу ерни яманликлар иқтисодий пойтахт этиб танлашган.

— Гапингизга қараганда турли юклар юкланган йўловчи кемалар Адендан ўтади. Чет мамлакатга экспортга чиқарилаётган маҳсулотлар ҳам асосан Аден портидан жўнатиладими?

— Аден порти энг йирик порт ҳисобланади. Мамлакат Англия мустамлакачилари қўлида бўлганида, улар Аденни порт шаҳрига айлантиришган. Бу шундай портки, ҳатто денгизда жуда катта тўлқин бўлса ҳам тинч, осойишта, ҳеч қанақа тўлқин, шовқин сезилмайди. Атрофи ўралган, худди бир кичкина оролчага ўхшайди. Мамлакат ўз экспортини шу ердан жўнатади.

— Манбаларда собиқ ҳар иккала Яман давлати аграр, дунёдаги энг қолоқ мамлакатлардан ҳисобланади, дейилади. Сиз 1978 йили ва яқинда ҳам у ерда ишлагансиз. Мазкур фикрга қандай қарайсиз?

— Ҳақиқатдан ҳам Яман аграр мамлакат. Жанубий Яман ерларида қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш учун шароит йўқ. Фойдаланадиган ерлар кам. Ҳаммаёқ чўл, қум. Ёзнинг ўрталарида «хамсин» шамоли туради. Бундай кучли шамолда экин ўстириш мумкин эмас. Лекин Абиян вилоятида (Адендан 60 километрча узоқликда) етиштириладиган маҳсулотлар аденликларни, Жанубий Яман халқини таъминлайди.

Икки Яман бирлашгандан кейин қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш, халққа сотиш кучайди. Шундай бўлса ҳам халқни кўпроқ ун маҳсулотлари билан таъминлаш мақсадида Канададан ун сотиб олинади. Бирлашгандан кейин ягона давлатда илгаригига нисбатан нарх арзонлашди. Картошка, узум, қовун-тарвуз кўпайди.

— Осиё, Шарқ мамлакатларида ишлаб келган мутахассисларимизнинг кўпчилиги у жойларда жиноятлар камлиги, фуқароларнинг бир-бирларига бўлган ҳурмати ғоят самимийлигини айтишади. Бундай муносабатларнинг негизи нимада, деб ўйлайсиз?

— Менимча, бунга асосий сабаб дин бўлса керак. Яманда Ислом дини ҳукмрон. Тўғри, онда-сонда ўғирлик бўлиб туради.

Ўзим сал кам уч йил давомида ўша ерда ишладим. Бошқарадиган автомобилим бор эди. Ойнаси ёпилмасди. Чунки, ҳаво намлиги 99 фоиз, денгиз шўр, шундан занглаб ёпилмайдиган бўлиб қолганди. Очиқ қоларди, ҳеч ким машинамга тегмасди. Уйимнинг олдида тураверарди.

— Урф-одатларимизнинг ўхшашлигини эшитганмиз. Лекин шундай бўлса ҳам ажралиб турадиган томонлари борми?

— Уларда дам олиш куни жума ҳисобланади. Бир кун давомида беш маҳал номозга мачитлар орқали чақиришади. Бу жараён магнитофонга ёзилган, катта-катта овоз кучайтиргичлар қўйилиб, улар орқали халқни номозга чорлайдилар.

— Сиз бўлган бу мамлакатда мутахассисларимиз қандай ишларни олиб боришяпти?

— Авваллари ҳар бир соҳада фаолият кўрсатишарди. Икки Яман бирлашгандан кейин айрим соҳаларни қисқартиришга тўғри келди. Мамлакат бирлашгач ривожланиб, ҳозирги кунда ўзининг мустақил йўлини танлаб олди. Эндиликда улар ҳам биз каби ўз мутахассисларига кўпроқ таянишмоқда.

Суҳбатни Ғофур ЖАМОЛОВ ёзиб олди.

Биридан қувонасиз, биридан куюнасиз

КУТТИРИБ ҚЎЙИШМАЙДИ

Ҳозир шаҳримизда аҳоли сонининг ўсганлиги, кўчалар серқатновлиги ҳайдовчидан алоҳида диққат-эътибор, маҳорат талаб қилмоқда. Пойтахтнинг «Абдураҳмон Жомий — Оқтепа майдони» йўналиши бўйлаб қатнайдиган 43-тезюрар автобусларида ана шундай маҳоратли ҳайдовчилар меҳнат қилишади. Чунки маҳалламиздаги кимдан сўраманг, ушбу йўналишдаги автобусларнинг мунтазам, қатъий график асосида қатнашини таъкидлашади. Шахсан мен, неча йиллардан бери шу автобуслар хизматидан фойдаланган бўлсам, бирор марта ҳам бекатда узоқ вақт кутиб қолганимни эслолмайман. Йўл ҳақининг қимматлашганлиги ҳаммани оз бўлса-да, қийин аҳволга солиб қўйди. Бунинг сабабларини тушунсак бўлади. Иқтисодиётимиздаги парокандалик автохўжаликларга ҳам ўз таъсирини ўтказган, албатта. Чунончи, заҳира қисмлар камёблиги, ёқилғига бўлган нархнинг кўтарилгани ва уни бир маромда етказилмаётганлиги шулар жумласидандир.

Шаҳар йўловчи ташиш транспортига қарашли 3-автохўжалик жамоаси бозор иқтисодиёти бошланган долзарб паллада дуч келинаётган қийинчиликларга қарамай режаларни бажаришга астойдил киришган кўринади. Чунки юқорида тилга олинаётган йўналишдаги автобус ҳайдовчиларининг меҳнат жараёнлари сусайгани йўқ.

Шу ўринда бир нарсани айтиб ўтсам, айни пайтда бу масалага эътибор зарур. У ҳам бўлса, муомаладаги танга пулларнинг етишмаслигидир. Балким автобус ҳайдовчиларига автохўжалик маъмурияти томонидан танга пуллар ажратилиши ёки уларга трамвай, троллейбус патталарини қайтимга ишлатиш ҳуқуқи берилиши керакдир. Хуллас, қандайдир жўнроқ йўлини топиб, ҳаммамизга ноқулай бўлаётган ушбу ҳолдан тезроқ қутулишимиз жоиз, деб ўйлайман.

Саидаҳмад МАҲСУМОВ.

ҚАЙТИМИГА ҚЎПОЛЛИК

Ушбу мактубни ёзишга мажбур қилган нарса қўпол муомала бўлди. Биз 1992 йил 7 февраль куни соат 16 дан 15 минут ўтганда 11э-маршрути бўйлаб қатновчи 60—76 ТНН номерли автобуснинг охирги Ҳувайдо бекатидан машинага ўтирдик. Бир сўмдан узатган пулимизга биттадан чипта ва 30 тийиндан қайтим келди. «Чорсу» бекатида тушаётиб қайтим сўраганимизда афсуски, ҳайдовчидан ҳақоротомуз сўз эшитдик.

Афзал ХОНАЗАРОВ.

ШАҲРИМИЗДА ОБОДОНЛАШТИРИШ, КЎКАЛАМЗОРЛАШТИРИШ ВА ТОЗАЛАШ ОЙЛИГИ ЎТМОҚДА

ЁҚА УШЛАЙСИЗ

ШАҲРИМИЗДА ободончилик ойлиги давом этмоқда. Ҳамма жойда саранжом-сариштлик учун кураш бораяпти. Аммо Маҳмуд Торобий кўчасининг икки томонида яшовчиларга умумхалқ ҳашари дахлсиз кўринади. Чунки 27, 29, 31-уйларнинг олдидаги чиқиндилар ва ифлосликни кўрган киши беихтиёр ёқа ушлайди.

Айниқса, 27-уй қаровсиз аҳволда. Деворлари шўралаган. Унинг олдида катта юк кўтарадиган кран занглаб ётибди. Атрофи чиқинди ва аҳлатга тўла. Бундай нохушликни Абдулла Қаҳҳор маҳалласи фаоллари тезда бартараф этмаётганига ажабланасан киши.

Глинка кўчасининг 4, 6, 36, 38-уйлари ҳамда А. Қаҳҳор кўчасининг 21 ва 25-уйлари олдида ҳам чиқиндилар сочилиб ётибди. Уларни тўплаб, темир қутиларга солиш ҳеч кимнинг хаёлига келмаётир. Маҳмуд Торобий кўчасида жойлашган ишхоналар атрофининг ифлослигини гапирмасак ҳам бўлади. Шу кўчадаги лағмонхона ходимлари атрофни ифлослантиришга ҳисса қўшаяпти-ю лекин озодаликка эътибор беришни унутишаяпти. Мазкур аҳволдан Фрунзе район санитария-эпидемиология станцияси ходимларининг хабарсизлигидан таажжубдамиз.

Лутфулла БОБОТИЛЛАЕВ,
меҳнат фахрийси.

СИҲАТ-САЛОМАТЛИК

БУ КАСБ соҳибасининг қадр-қимматини тиш жониворнинг иситмасиз оғриғини бошидан ўтказган, унинг азобини тортган кишигина яхши билади.

Мусавар 1964 йилда Тошкент давлат тиббиёт илмгоҳини тамомлагач, илк бор шифокор сифатида эндиликда унга қадрдон бўлиб қолган поликлиникада иш бошлади. Дастлабки кунларданоқ зиммасидаги масъулият юки нечоғли оғирлигини, умид кўзини тиккан ҳар бир беморни дардидан фориғ этиш учун алоҳида ғамхўрлик, меҳр кераклигини, катта куч-ғайрат сарфлаш лозимлигини чуқур англаб бошлади. Шундай хислат-фазилатларни ўзида тарбиялашга интилиши натижасида тез орада обрў-эътибор топди. Ўз касбининг малакали мутахассиси бўлиб етишди.

Мана 16 йилдирки, Мусавар опа нафақат шифокор, балки Фрунзе районидаги 2-тиш даволаш бўлимининг мудири сифатида ҳам ибратли йўл тутиб келаяпти. Дўхтирларнинг ўз ишига қай даражада масъулият ҳисси билан ёндошиши, тартиб-интизом, хоналарни жиҳозлаш, санитария-гигиена ҳолати, даволашнинг янги усулларини жорий этиш, замонавий асбоб-ускуналар ўрнатиш ва ҳоказолар унинг доимий назоратида. Бу ерда беморлар билан мунтазам равишда суҳбатлар ўтказилиб турилади. Турли тадбирларда мудиранинг ўзи ҳам бевосита иштирок этади.

ҚУВОНЧ ЖИЛВАСИ

— Киши танасидаги ҳар бир аъзонинг ўз вазифаси, бажарадиган иши бор. Биронтаси шикастланса, дарров чорасини кўрмаса — касаллик бошқа аъзоларга ҳам ўтади, — дейди Мусавар Мўминова. — Мана тишни мисол қилиб олайлик. Соғлом тиш — саломатлик ва гўзаллик гарови. Тишнинг илдизлари миз ва марказий асаб тизмалари билан бевосита боғлиқ. Борди-ю, тиш оғриғи хуруж қилса, унинг асорати юрак, буйрак, оёқ бўғинларига зарар етказиб, турли касалликларни келтириб чиқаради. Бунга йўл қўймаслик учун оғриқ тишни ўз вақтида даволаш зарур.

Мусавар опанинг яхши фазилатларидан бири ниҳоятда камтаринлиги. Суҳбатлашганда ўзи ҳақида эмас, кўпроқ ўзгалар ҳақида гапиришни, жамоасининг жонкуяр шифокорларини тилга олишни хуш кўради. Унинг эътирофи этишича, бу ерда ўз ишининг билимдонлари талайгина. Мастура Болтабоева, Людмила Минисаева, Эльвира Казиева каби шифокорлар, Саодат Баҳромова, Раиса Самодина сингари ҳамширалар шулар жумласидандир.

Ҳикоямиз қаҳрамонининг ширинсухан, жонкуяр, фидойи, ўз бурчига садоқатли ва бошқа хислат-фазилатларга бой шифокор эканлигини поликлиника бош шифокори, олий тоифадаги ҳаким Асқар ака Ҳожиакбаров алоҳида таърифлаб, жумладан шундай деди:

— Мусавархоннинг яхши одатлари бор. Ҳар сафар муолажа бошлашдан олдин ширин сўзлари билан беморнинг кайфиятини кўтаради. Бу ўта керакли фазилат. Илиқ муомаладан беморнинг шифокорга ишончи ортади. Аввалгидан чўчиш, қўрқувга ўрин қолмайди. Натижада тишни даволаш ёки олиш жараёни оғриқсиз ўтади. Буюк алломамиз Абу Али ибн Сино таъкидлаганларидек, шифокорнинг меҳрибонлиги касалликнинг тузалишида асосий манбадир.

Муассасадаги кузатувларимиз ҳам бу фикрни тўла тасдиқлади. Рўйхатхона ёнида бўлганимизда:

— Илтимос, иложи бўлса, Мусавар Муҳиддиновнага йўлласангиз, — дея юзланди кириб келган беморлардан бири.

— Мусавархон бугун навбатдамикан? Бўлса шу қизимга ёзиб беринг. Барака топгурнинг қўли енгил, — мурожаат қилди бир мўйсафид.

Ана, Мусавар опа ишлаётган хонанинг эшиги аста очилиб, шифокор ҳузуридан чиқаётган беморнинг миннатдорчилик сўзлари қулоққа чалинди:

— Раҳмат, дўхтир!..

Навбатдаги беморни қабул қилишга ҳозирлик кўраётган Мусавар Мўминова кўзларида қувонч жилваланди.

Ортиқали ТИЛОВБЕРДИЕВ.

СОҒЛОМ зурриёт маънавий соғлом ва ақли оилаларда дунёга келади, пок, виждонли бўлиб балоғатга етади, ичкилик эса бундай бахтдан инсонни маҳрум этади. Аёллар тана-аъзоси ўзининг биологик тузилишига кўра ғоят мураккаб бўлиб, ҳомиладор бўлиш ва туғиш билан боғлиқ ўзига хос хусусиятларга эга. Боланинг соғлигини сақлаш кўп жиҳатдан онанинг ўзига, унинг орасталик қоидаларини қанчалик билиши ва уларга риоя қилишига боғлиқ. Онанинг турмуш тарзи қанчалик тартибли кечса, боланинг соғлом туғилиши ва бақувват ўсиши шунчалик кафолатли бўлади.

САОДАТДАН МАҲРУМ ЭТАДИ

Ўсмирлар ва аёллар ичкиликка одатда жуда тез ўрганадилар. Кайф қилдирадиган ичимликларнинг инсон танасига, унинг наслига ёмон таъсир қилиши қадимдан маълум. Ичкилик ичган кишиларнинг насли нуқсонли бўлишини яхши билган аждодларимиз келин-куёвга никоҳ куни май ичишни ман этиб келишган.

Биз тутқаноқ касаллиги бўлган 150 аёлни кузатувдан ўтказдик. Текшириш натижалари шуни кўрсатдики, 49,6 фоиз беморларнинг оталари ёки оналари, айрим ҳолларда эса ҳар иккови ичкиликбоз бўлганлар ёки вақти-вақти билан ичкилик истеъмол қилиб турганлар.

Бола ҳаёти она қорнида, эркак уруғи билан аёл тухуми қўшилган кундан бошланади. Ривожланиш давомида она бирор сабаб билан ичкилик ичса, шунинг ўзи ҳомила тараққиётига салбий таъсир этиши ва унда нуқсонлар келиб чиқишига сабаб бўлади. Ҳайвонларда ўтказилган тажрибаларда спиртли ичимликларнинг эркак уруғи ва аёл тухумига зарарли таъсир этиши исбот этилган. Масалан, 160 та тухум махсус ҳужрада товуқларга бостирилган. Ҳужра тагидаги хонада эса аввалдан спиртли ичимлик тайёрланар экан. Маълум вақтдан сўнг 80 та жўжа тухумни ёриб чиққан, шулардан 40 таси қисқа вақт ичида ўлган, 25 тасининг тирноқ ва тумшуқлари қингир-қийшиқ бўлиб туғилган.

Ҳомиладорликда аёл агар спиртли ичимликлар ичса, тамаки чекса ва бошқа заҳарли моддалар истеъмол қилса танага тушган зарарли моддалар осонгина ҳомилага ўтади. Агар ичкилик сурункали истеъмол қилинса, бола шубҳасиз нуқсонли бўлиб туғилади. Жумладан гўдакнинг бош миясиз, кўзи ожиз, соқов, оёққўллари калта ёки умуман йўқ ва бошқа нуқсонлар билан туғилиши ота-онанинг бахтсизлигидир.

Ўз фарзанди камолини истаган ҳар бир инсон шуни яхши билиши лозимки, ичкиликни суиистеъмол қилиш ҳаётий муҳим аъзоларнинг фалажланишига олиб келади. Бу эса нафақат уни, балки зурриётини ҳам ҳаёт саодатидан маҳрум этади.

Наира ИБРОҲИМОВА,
2-шаҳар туғруқхонасининг бош шифокори.

АҲОЛИ МИННАТДОР

ПОЙТАХТИМИЗДАГИ Самарқанд дарвоза кўчасидаги собиқ 85-ўрта мактаб биноси тўла таъмирлана бошланганида «Занги ота» маҳалла аҳли бунга унчалик эътибор қилмади. Ҳозирда эса таъмирдан чиққан ушбу бинога кирган киши ҳайратга тушади. 350 минг сўмлик таъмирлаш ишлари олиб борилгандан сўнг бу ерда 22-шифохонанинг 5700 кишига хизмат кўрсатувчи тармоғи ишга тушди. Барча қулайликларга эга бўлган шифохона асосан «Занги ота» ҳамда «Сузук ота» маҳалла аҳли саломатлигини муҳофаза этади. Бундан ташқари бу ерда ташкил этилган кундузги стационар учун 20 та ётадиган жой, доривор гиёҳ шарбатлари билан даволайдиган махсус хона ажратилган. Шифохонани жиҳозлаш учун жами 100 минг сўм, шу билан бирга битта рентген аппаратига 500 минг сўм маблағ сарфланди. Шифо масканининг очилиш маросимида Ўзбекистон соғлиқни сақлаш вазири Шавкат Каримов, Ўзбекистон соғлиқни сақлаш вазирининг ўринбосари Тошкент шаҳар соғлиқни сақлаш бош бошқармасининг бошлиғи Қулаҳмад Ризаев ҳамда Октябрь райони ҳокими Атҳамжон Миржалилов иштирок этишди.

СУРАТЛАРДА: шифохона тармоғининг очилиши ва шифохона кўринишидан лавҳалар.

Андрей Пишненко суратлари.

Жаҳон миқёси даражасида

ҲОЗИРГИ замон жарроҳлигининг кўп ишларга қодирлиги ҳаммага аён. Аммо унинг барча имкониятлари, амалга ошираётган даволаш усуллари, яратилаётган янги-янги кашфиётлар фақатгина мутахассисларга маълум. Айниқса пойтахтимиздаги жарроҳлик илмий марказида бажарилаётган операциялар жаҳон миқёси даражасига етади.

Марказнинг «Ўта нозик жарроҳлик» бўлими бир қанча операцияларни ўз ичига олади. Бунда турли аъзоларнинг йўқотилган фаолияти тўлиқ ёки қисман тикланади. Табиийки, мазкур операциялар жарроҳлар, хизматчиларнинг ўта юқори малакали бўлишини, махсус асбоб-ускуналарнинг мавжудлигини талаб қилади. Марказ ушбу барча имкониятларга эга. Ҳозирги пайтда ўта нозик жарроҳлик бўлимида қуйидаги касалликларни даволаш йўлга қўйилган:

Қўл бармоқлари йўқлиги. Бу нуқсон турли жароҳатлар сабабли ёки туғма бўлиши мумкин. Махсус операциялар ёрдамида оёқ бармоқларини қўлга кўчириб ўтказиб, уларни қўлда тутиш, қисиш ва бошқа фаолияти тикланади. Оёқ фаолиятига бармоқлар йўқлиги деярли таъсир этмайди ва ҳеч қандай зарар келтирмайди.

Турли касалликлар—жароҳат, ўсмалар оқибатида пастки жағ суягининг нуқсонларини тузатиш. Бу ҳолда тананинг бошқа қисмидаги суякдан бир парча кўчириб олинади ва янги жойга ўтказилади. Шуни таъкидлаш керакки, суяк қисмини олиш ўша аъзога зарарли таъсир қилмайди.

Турли касалликлар, операциялар, жароҳатлар асорати қолдирган юз мушаклари фалажини даволаш. Бунда касаллик турига қараб, юз бир томонга қараб қийшайиб кетиши ёки юз мушаклари ҳаракатланганда (гапириш, кулиш, йиғлаш ва бошқалар) бир томонга тортиб кетилиши кузатилади. Ушбу ҳолатда касалликнинг турига қараб операция қилинади ва мушаклар фаолияти тикланади.

Қаттиқ, дағал, чандиқлар туфайли йирик бўғинларда ҳаракатнинг чекланиши, бундай ҳолатлар куйганда ёки катта жароҳатлардан сўнг пайдо бўлади ва бўғинлар ҳаракатини чеклаб қўяди. Операция ёрдамида шу чандиқлар олиб ташланади ва ўрнига беморнинг соғлом терисининг парчаси кўчириб ўтказилади. Шунда соғлом тери олинган тананинг қисмига ҳеч қандай зарар етказилмайди ва ингичка чандиқ қолади холос.

Сохта бўғинлар. Бу ҳолат кўпинча йирик суяклар синганидан ва нотўғри даволанганидан кейин содир бўлади. Бунда сохта бўғин олиб ташланади ва суяк нуқсонини тиклаш учун тананинг бошқа қисмидаги суякдан бир парча кўчириб ўтказилади.

Айтиб ўтилган операциялардан ташқари тананинг камчиликларини турли муолажа билан тузатиш ҳам йўлга қўйилган. Бинобарин ҳозирги вақтда қуйидаги касалликларни даволаш мумкин: Фациал гемиатрофия—яъни юзнинг юмшоқ тўқималарининг қайта ривожланиши. Бунда юз мушаклари камайиб боради ва одам худди жуда озиб кетганга ўхшаб қолади. Бу касалликнинг сабаби аниқ эмас ва операция йўли билан юзнинг шаклини тиклаш мумкин.

Юзнинг жадаллашиб борувчи липодистрофияси. Бу касалликда юздаги ёғ тўқимаси камайиб боради, шу сабабли юз териси ичига ботиб, буришиб қолади. Бу жуда кам учрайдиган касаллик бўлиб, дори-дармон билан даволаб бўлмайди. Касаллик аломатларини кетказиш учун чарвининг бир қисми юзга кўчирилади ва шу туфайли юз шакли тикланади.

Кўкрак безидаги операциялар. Турли касалликлар туфайли кўпинча кўкрак бези операция қилинади. Баъзан бу операцияларда без бутунлай олиб ташланади ёки унинг шакли кескин ўзгариб кетади. Бундан ташқари, баъзида кўкрак безининг шакли, ҳажмини ўзгартириш зарур бўлади. Масалан, без ниҳоятда катта бўлиб кетса уни кичрайтириш ёки унга муайян шакл бериш зарурияти туғилади. Кўкрак бези олиб ташланган бўлса, аёлни ўз тўқималаридан (мушак тўқимасидан) кўчириб ўтказиб кўкрак шакли тикланади.

Юқорида қайд этилган операциялар турғун ва ижобий натижалар беради. Бу йўналишда ҳозирда катта илмий-тадқиқот ишлари олиб борилаяпти. Алоҳида айтиб ўтиш керакки, ҳамма операциялар бепул қилинади.

Мурод ЮНУСОВ,
Тошкент шаҳар жарроҳлик илмий маркази микрожарроҳлик бўлимининг илмий раҳбари, тиббиёт фанлари доктори.

«ОҚШОМ» МУАЛЛИФИНИНГ ЯНГИ КИТОБИ

ЎЗБЕКИСТОНДА хизмат кўрсатган шифокор, тиббиёт фанлари номзоди Зикрилла Эгамбердиев оқшомхон муштарийларимизга жуда яхши таниш. У киши Ўзбекистоннинг биринчи рентгенологларидан бўлиши билан бирга тиниб-тинчимас мухбир, яхшигина қаламкаш ҳамдир. Зикрилла ака табиат, сиҳат-саломатлик бобида баҳс юритувчи катта-кичик мақолалари билан рўзномамизга чорак асрдан зиёд фаол қатнашиб келади. У кишининг қаламига мансуб «Луқмони ҳаким изидан» автобиографик қиссаси ўқувчилар орасида ўз вақтида анчагина машҳур бўлиб кетган эди.

Зикрилла Эгамбердиев шу кунгача 34 та катта-кичик ҳажмдаги рисолалар чоп этган эди. Яқиндагина унинг 35-«Узоқ умр кўрай десангиз» деб номланган китоби босмадан чиқди. Уни «Ўзбекистон» нашриёти ўз мухлисларига туҳфа этди.

Зикрилла ака ҳар сафаргидек соғлиқнинг, узоқ умр кўришнинг гаровлари ҳақида ҳаётий мисоллар асосида ширали тил билан ҳикоя қилади.

Тўрт бўлимдан иборат ушбу рисола ибратли ҳикоятлар, нақллар билан безанган тиббий қўлланмага ўхшайди. Унинг саҳифаларидан алломаларнинг ҳикматга йўғрилган ўгитлари, буюк ёзувчиларнинг ҳаёт, покизалик, ҳалол яшамоқ сирлари ҳақидаги доно сўзлари ўрин олган. Муаллифнинг тиниб-тинчимаслиги ҳеч қаерда учрамайдиган антиқа ибораларни топиб, жой-жойида ишлатишида кўринади.

Зикрилла Эгамбердиевнинг уйида бутун ҳаёти давомида тўплаган фактик бой материаллардан иборат уй-музейи бўлгувчи эди. Умрини инсонлар учун бағишлаган шифокор шу музей экспонатларини Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш давлат музейига тақдим этди. Музейнинг ҳарбий йиллар бўлимида шифокор-ёзувчининг ҳаёти ва ижоди билан муттасил таништирувчи каттагина бўлим бор ҳозир.

Доноларнинг фикрича, ҳаракат, тиниб-тинчимаслик узоқ умр кўришнинг асосий шартларидан бири экан. Буни Зикрилла Эгамбердиев ўз ҳаётида яна бир бор исботлади. «Узоқ умр кўрай десангиз» рисоласи салкам 80 ёшга кирган «Оқшом» муаллифи тафаккурининг сўнгги йиллардаги ширин мевасидир.

Тоҳир ЙЎЛДОШЕВ.

ЕГУЛИККА ТАЪСИРИ БОР

АЛЮМИНИЙ идишлар кундалик турмушимизда кўплаб ишлатилади. Уни ишлаб чиқариш учун дастлабки ҳолдаги алюминийнинг турли маркадаги қотишмаларидан фойдаланилади. Уларга бойитувчи материал сифатида қўлом, рух, мишьяк, мушк, никель, мис, бериллий, хром, кремний, марганец, титан, цирконий ва бошқа моддалар ишлатилади. Заҳарли таъсири кучли бўлган бирикмаларни ишлатиш чегаралаб қўйилган.

Ҳозирги вақтда алюминийнинг биологик таъсирига оид хусусиятлар тўғрисида янги илмий маълумотлар тўпланганлиги бу металлнинг янги нормативларининг жорий қилинишини тақозо этмоқда. Эриган, тузлар таркибида 0,5 миллиграмм алюминий баданга тушганда кишида оқсил, углевод, ёғлар, минераллар алмашинуви билан боғлиқ ўзгаришлар содир бўлади, фосфор ҳосил бўлиш жараёнлари бузилади, бу эса ўз навбатида бўйнинг ўсмай қолиши, остеомоляция, танада темир моддаси етишмаслиги, камқонлик билан боғлиқ бўлган касалликларни келтириб чиқариши мумкин. Алюминий марказий асаб системасига таъсир этиб унинг фаолияти бузилишига олиб келиши мумкин.

Овқат тайёрлаш ва уни сақлаш чоғида ҳам егуликлар алюминийга тўйиниши содир бўлади. Нордон ва шўр овқатлар тайёрланганда алюминийнинг эрувчанлиги ошиб кетади, сабзавот-мевалар, шунингдек балиқ маҳсулотлари ҳам алюминий занглашини кучайтиради. Шунинг учун тузланган карам, сут, қатиқ сингари маҳсулотларни алюминий идишда сақлаш, сабзавотлардан шўрва, компотлар тайёрлаш тавсия этилмайди.

Эмизикли ва илк ёшдаги гўдаклар учун овқатни сирли идишда тайёрлаш керак. Овқат тайёр бўлгач, дарров сузиб олиб, идишни тозалаш, илиқ сувда юмшоқ чўтка билан ёки совунлаб ювиш керак. Бунда туз ишлатиш тавсия этилмайди. Алюминий идишлар ичини ялтираб кетгунча ювмаслик керак, чунки унинг оксидли ҳимоя қатлами кўчиб кетиши мумкин.

Ф. Ф. Эрисман номидаги гигиена илмий-тадқиқот илмгоҳининг кўп йиллик тажрибаси шуни кўрсатмоқдаки, рухсат этилган қотишмалар ҳам нормадагидан кўпроқ алюминий ажратиб чиқарар экан. Шунинг учун эндиликда алюминий идишларни антикоррозия (занглашга қарши) қопламалар билан ишлаб чиқариш лозим. Бугун саноатни шундай усулда ишлашга тўла ўтказиш шу куннинг долзарб вазифасидир.

Нарзулла УМАРОВ.

МАҚОЛ — инсоният тафаккур тараққиётининг маҳсули бўлиб халқ даҳолиги ва донолигининг ифодасидир. Бинобарин, мақоллар ижтимоий ҳаёт турмуш донишмандлиги нуқтаи назарини баён этади. Уларда турконa одоб, ҳаё, имон туйғулари улуғланади. Шунингдек, бу ихчам ибораларда инсон маънавиятидаги мустаҳкам негизлар хусусан, одам фаолияти, онгидаги ҳаётий мажбуриятларнинг барча томонлари мужассам этилган. Пурмаъно сўзларнинг яна бир ўзига хос хусусияти шундаки, «мақол фольклор жанрлари орасида воқеликни ҳамма вақт ҳаққоний акс эттирувчи жанрдир. Улардаги ҳаққонийлик эса мақолда ифодаланган хулосаларнинг, воқеликнинг, ижтимоий тажриба, синалганлиги учун боғлиқ. Шунга асосланиб айтиш мумкинки, мақол ижодкорлари фақат реализм ижодий методига асосланиб асар яратганлар». (Б. Саримсоқов). Ҳақиқатан ҳам халқ мақолларида ҳаёт ҳақиқатини фақат тўғри ва ростгўйлик билан акс этишини кузатамиз. Мақолнинг бу жиҳати унинг яшовчанлигини таъмин этади. Аммо «тўқайга ўт тушса ҳўлу қуруқ баробар ёнади» деганларидек турғунлик йилларида мақолларга нисбатан ўзгача муносабат юзага келди. Ўша даврларда муассаса, дала шийпони, борингки кутубхона, клуб, ҳатто чойхоналарда ҳам меҳнатга ундовчи, айни пайтда кишининг ғашига тегувчи шиор ва «катталар»нинг оғзидан илиб олинган ундов гаплар орасида адашиб кетсангиз кетардингиз. Лекин инсонни шу меҳнат маҳсули яхши яшаш тарзини одилона ташкил этишга, яъни фаҳм-фаросатли, соф диёнатли, шарм-ҳаёли бўлиш каби ҳақиқий, инсоний хислатликка ундовчи мақолларга сира-сира дуч келмасдингиз. Тарбия муассасаларида ҳам кўпроқ «буюк»ларнинг сўзи ёзиб илиб қўйилган, халқ дурдоналарини эса кам кўрардик! «Ижодкорлик» ҳам ҳаддидан ошса, нима дейишингни билмай қоласан киши. Бир пайтлар «План—қонун, уни бажариш—бурч», «Хашак, хашак ва яна хашак! деган шиорлар катта қизил ёзувларда қатор қишлоқларда пайдо бўлди. Бу шиорларнинг кетидан қувиш, халқимиз бошига қанча кўргиликларни солганининг гувоҳимиз.

Халқ ижоди дурдоналари

МЎМИН КИШИ ЙЎҚОТГАН НАРСА

Бугунга келиб умри боқий сарчашмалардан кўпроқ баҳраманд бўлишга интилиш маънавий заруратга айланди. Манқуртлик, қатағон, маҳдудона қарашлар туфайли руҳий дунёмизда вужудга келган бўшлиқларни тўлдиришда мақолларнинг аҳамияти беқиёс. Ота-боболаримизнинг эзгу ғоялари ва ниятларини ифода этувчи мақоллар, хусусан, ёшларни ҳеч шубҳасиз, мангу ҳаёт фалсафасига ошно этади. Имонли ва покдомон бўлишга ҳақиқат ва адолат тантанаси учун курашиш, жаҳолат ва қабиҳлик йўлини тўсишга ундайди. Яширинган маъно нурлари ҳар бир инсон шуурини ёритажаги, маънавий жабҳада тарбиявий куч сифатида амал қилинажагига аминмиз. Шуларни назарда тутиб қадимий ва боқий сўз дурдоналаридан айрим намуналар келтирамиз.

ЕТТИ ЎЛЧАБ БИР КЕС!

Ҳаётда ҳар қандай ишни қилишдан олдин обдон ўйлаб кўрилмаса мақсадга эришишнинг қийинлиги маълум гап. Мазкур мақолда бу тушунча шунчаки айтилаётгани йўқ. Аксинча, воқелик хусусида қатъий ҳукм чиқарилмоқда. Гарчи ишнинг қандай якунланиши тақдир пардаси ортида яширин бўлса ҳам олдин ўйлаб, лозим бўлса ақли расо ва ҳушёр кишилардан кенгашу тадбир истаб, фикрларини билмоқ, сўнг ишга қўл урмоқлик кераклиги уқтирилмоқда. Халқнинг бу хулосаси қанча даврлар ўтса ҳам ўзгармасдир. Мазкур мақол жуда кўп вазиятлар билан мослашиш имконига эга. Хоҳланг, шахсий фаолиятингизда, истанг давлатчилик ишларида. Бунинг учун мақолни ҳикоят қилиб юрувчи бўлмай, унга амал ва риоя этувчи бўлмоғимиз лозим.

ГИЛАМ СОТСАНГ, ҚЎШНИНГГА СОТ — БИР ЧЕККАСИДА ЎЗИНГ ЎТИРАСАН

Мазкур мақолда ўзбекона қўни-қўшничилик муносабатлари заминидаги юксак инсоний туйғу ўзаро тинч-тотув, ҳамкор-ҳамдард бўлиб яшаш ғояси мужассам. Айни пайтда турли қўни-қўшничиликнинг қадр-қиммати, одоби, ибрати, хулқ-атвори юксак даражада таъриф-тавсиф этилган. Қўшничилик тушунчаси фақат айрим шахслар ўртасидаги воқелик билан чекланмайди. Унинг доираси кенг. Зикр этилаётган мақол халқлар ва давлатлар қўшничилигига ҳам тааллуқлидир. Аждодларимиз қўшни халқлар тотувлигини азалдан улуғлаб келганлар. Таассуфки, сўнгги йилларда бу муқаддас туйғуга дарз кетди. Бунинг учун Ўзбекистоннинг Туркия, Афғонистон, Эрон, Хитой билан илгариги муносабатларни эслаш кифоя. Лекин барибир яна қўшничиликка зарурият сездик. Ўзбекистон Туркия билан ҳамкорлиги шунинг натижасидир. Демак, бу тилга олинган мақолнинг ҳаётийлигининг ёрқин исботидир.

НИМА ЭКСАНГ, ШУНИ ЎРАСАН

Мақолда сабаб — оқибат муносабати ифодаланган. Табиат ва жамиятдаги барча ҳодисалар фақат сабаб ва оқибат муносабати орқали юзага келади. Мақолни ўз ва кўчма маънода қўллаш мумкин. Мақолда мужассам бўлган мазмун асосида ҳаётга назар солайлик: одамларнинг хулқ-атворидаги чекинишлар, академикни оддий пивофурушдан ҳам кам даромад қилиши, ҳатто собиқ иттифоқнинг парчаланиши — ҳамма-ҳаммаси турғунлик сиёсатининг сабаби натижаси (оқибати) эмасми? Мақолнинг бугунги кунимиз учун ҳам нақадар ҳаётийлигини унутмаслигимиз керак.

ЯХШИДАН ОТ, ЁМОНДАН ДОД

Доно халқ яхшилик ва ёмонлик хусусида хулоса чиқарганда кишиларнинг ўзаро муносабатлари қандай бўлиши кераклигини уқтиради. Шунингдек, одамлар қандай бўлишини асослаб, ҳаёт йўлини ёритувчи фикр беради. Халқ доимо яхшиликка алоҳида эътибор берган. Чунки, яхшилик қайси кўринишда бўлмасин жамиятнинг асосидир. Ёмонлик эса кишилар ўртасидаги муҳаббатни сўндиради. Мурувват туйғуларини кучсизлантиради. Ёмонлик — инсоний маданиятни оёқ ости қилади, қалбларни ҳасадга тўлдиради. Қайси халқда ёмонлик кенг тарқалган бўлса, ўша халқда бирикув ҳам, ўзаро ёрдам ҳам бўлмайди. Бундай миллат маънавий таназзулга маҳкумдир. Зикр этилаётган мақол Маҳмуд Қошғарийнинг «Девону луғатит турк» асарида ҳам учрайди. «Йалнуқ оғли йоқа зур, эгду ати қалир». Яъни, «Одам боласи ўлиб кетади, агар яхшилик қилган бўлса, яхши номи қолади». Инсоний мурувват анқонинг уруғига айланган бугунги кунимизда халқнинг бу хулосасини эслаб қўйиш фойдадан холи эмас.

ЗУЛМ ЭШИКДАН КИРСА, ИНСОФ ТЕШИКДАН ЧИҚАДИ

Зулм — инсоний туйғуларнинг барчасини оёқ ости қилади. Қайси мамлакатнинг аҳолиси ўз ҳокимидан озор чекса ўша диёр аҳлининг кўнглида ғазаб кучая боради. Баъзан подшоларнинг узоқ туришини унинг яхшилигидан, деб биламиз. Аксинча, ҳоким золимлиги билан ҳам тахтда туриб қолиши мумкин. Лекин барибир мамлакат зулм бор ерда узоқ туролмайди. Доно халқ мақолда зулмнинг ном-нишонини йўқотишга ундамоқда.

Ҳа, мақоллар жаҳоний ҳақиқат ва маърифат, дунёвий маданият ва тараққиётнинг кўзгусидир. Туркий халқ мақолларида эзгулик ва олижанобликка қудратли эътиқод ва пок имонни улуғлаб, бундан кейин ҳам одамлар онгидаги ғуборларни тозаловчи восита бўлиб қолажак. Ҳадисда ёзилганидек «Ҳикматли сўз мўмин киши йўқотган нарсадир, қаердан топса, уни олишга ҳақлидир».

Муҳаммад АҲМАД.

Ҳар тўғрида

ЧЕПЕЛЬДАГИ Венгрия саноатининг улкан корхоналаридан бири бўлган собиқ комбинатга тегишли бинога жойлашган, Австриянинг машҳур «Духберг» фирмасига қарашли «Сабо» фабрикасининг Будапештдаги филиали тотли ва мағизли қандолатчилик маҳсулотларини ишлаб чиқармоқда.

Меросимизни ўрганамиз

ҚАЗИҚУРТ ҲИКОЯСИ

ҚАДИМДАН халқимиз оғзаки ижодиётида Қазиқурт тоғига боғлиқ ривоят, ҳангома, эртак, достон, қўшиқ ва куйлар туқилган бўлиб, оғиздан оғизга ўтиб бизгача етиб келган. Аммо ана шу туркий халқ дурдоналари, яъни боболаримиз меросига эътиборсизлик оқибатида улар аста-аста халқ ёдидан кўтарилиб, бизгача тўла етиб келмаган.

Қазиқурт тоғи ҳақида гапирар эканмиз, қадим замонда уни тўфон суви босганлиги, Нуҳ пайғамбарнинг кема ясаб, инсоннинг дўстлари бўлмиш туя, от, қўй ва қора моллар билан, ўсимлик дунёсининг бир неча турини ҳам офатдан қутқариб қолганлиги ривоят қилинади.

Туркий қабилалар ҳозирги Венгрия-мадярлар юртидан тортиб то Сибирь, яъни Урхун-Енисей, Энасой, Олтой ва Мўғилистон диёригача тарқалганлиги тарихдан маълум. Тошкентдан Чимкент автобусига ўтириб сайр қилсангиз Ленинскдан ўтиб Шарафхонага етмасингиздан биз ҳикоя қилмоқчи бўлган қадимий ва кўҳна Одам Атога гувоҳ бўлган туркий қабилаларнинг яккаю ягона гўзал тоғи — Қазиқурт чирой очиб, ўз бағрига чорлайди. Қалбингизни кўм-кўк адирлар, чексиз буғдойзорлар хушнуд қилиб, ота-боболаримиз яшаган даврни кўз олдингизга келтиради.

Ота-боболаримизнинг айтишларича, Аллоҳ таоло аввал бошда ерни, сўнгра кўкни яратганда Қазиқурт тоғини ҳам бирга яратган. Ўзи кичкина бўлса ҳам ер юзидаги тоғларнинг гўзали ва хосиятлисидир. Қадим замонда ер юзини тўфон суви босганда Ҳақ таоло ёлғиз шу Қазиқурт тоғини мўмин мусулмонларим қудратимни кўрсин деб эсдалик рамзи сифатида асраб қолдирган экан. Қазиқурт тоғининг бошида Кун ботиш тарафида озгина текислик бор. Ривоят қилинишича, ўша озгина текис ер Нуҳ пайғамбар кемасининг ўрни эмиш.

Қазиқуртнинг бошида бир ғор бўлиб, ўша ғорнинг устига ёғоч санчилган, ота-боболаримиз санчилган ёғоч ўрнида Қазиқурт отамизнинг қабри бор дейишади.

У ерга одамлар зиёрат қилиш мақсадида чиқишаркан. Бошқа ерни булут босса ҳам, Қазиқуртнинг осмони мусаффо тураверади. Агарда булут босиб тепалик кўринмай қолса, қариялар Қазиқурт қора кийди, хотинлар кўк кийди, дейишар экан. Қазиқуртнинг бошини ёпган булут ёғмай кетмас деб, қозоқларнинг дўмбира тортган оқинлари шуни айтишар экан:

Қазиқуртнинг бошида кема қолган,
Ул авлиё бўлмаса нега қолган?!
Етим бўта устида ётиб қолиб,
Уйсилқора жонивор шундан қолган.
Қазиқуртнинг бошида кема қолган,
Ул авлиё бўлмаса нега қолган?!
Қирчанғи той устида ётиб қолиб,
Йилқиота жонивор шундан қолган.
Қазиқуртнинг бошида кема қолган,
Ул авлиё бўлмаса нега қолган?!
Қўтир тўқли устида ётиб қолиб,
Чўпон ота жонивор шундан қолган.

Ривоятда турли жониворларнинг номи келтирилади. Баъзилар

Қазиқуртнинг бошида кўп авлиё
Минсанг отдай елади айир туя, —

деган мақол ҳам бор деб ривоят қилишади.

Атрофдаги тоғларнинг бирини тўфон суви босганда Қазиқурт бундан омон қолган экан. Шунда бошқа тоғлар бунга чидай олмай Қазиқурт билан уришамиз, деб арвоҳлардан ёрдам сўрашибди. Арвоҳлар тўпланишибди. Аммо улар ўзлари сайлаган ўрдабошига: «Жанжалнинг оқибати ёмон бўлади. Келганимизга яраша, жуда бўлмаса, қилични бир силтаб ортга қайтайлик», дейишибди. Шунда ўрдабоши қиличини бир силтаган экан, тоғнинг боши айри бўлиб қолибди. Кексаларнинг ривоят қилишларича, Қазиқурт бошининг туя ўркачига ўхшаши шундан экан.

Қидирбой ТЎЛАБОЕВ.

Маданият муассасаларида

УМИД ОҒУШИДА

ДОИРА деганда кўз ўнгимизда аввало уста Олим Комилов сиймоси гавдаланади. Бугунги кунда унинг юзлаб шогирдлари саҳнамиз равнақи йўлида хизмат қилишаяпти. Ана шундайлардан бири, 21 йилдан буён халқ меҳрини қозониб келаётган, зарблар ва резлар устаси, тошкентлик Жўрабек Аҳмаджоновдир.

Жўрабек ёшликдан кўкчалик доирачи Маҳкам Собировга шогирд тушди. У машаққатли, аммо самарали йўлни босиб ўтган устозидан олган сабоқларини амалда қўллайдиган даражага етди. 1968 йилдан 1984 йилгача ўзбек давлат филармониясидаги карнай-сурнай бригадасида доирачилик қилди. 1984 йилдан бери Тошкент пойабзалчилар корхонасининг маданият уйида доирачи-концертмейстер вазифасида ишлаб келмоқда.

— Устозларимиз умрларини бағишлаган доирачиликка масъулиятсизлик билан асло ёндошиб бўлмайди, — дейди Жўрабек Аҳмаджонов, — афсуски, «ойнаи жаҳон» ва радиодан бериладиган концертлардаги сохта доира оҳангларини кўриб ранжийсан киши. Айниқса, тўйларда ундайлар дастидан ўзингни қўярга жой тополмайсан. Улар доиранинг «бак»и ўрнида «бум»ини ишлатишади. 40-сантиметр катталикдаги доира ўрнига кичик эгма доирадан фойдаланишга одатланишган. Биз ардоқлаб сақлашимиз керак бўлган уста Олимнинг доирачилик мактаби йил сайин равнақ топиши керак.

Жўрабек шу эзгу мақсадлари йўлида хизмат қилмоқда. Ўз йўли бор бўлган шогирдлар етиштирмоқда. Ўзбекистон радиосидаги мақомчилар дастасидаги Қудратилла ва Рихситилла Самадовлар, Ўзбекистон филармониясининг карнай-сурнай бригадасидаги Зокиржон Султонов, «Назарбек» маданият уйида хизмат қилаётган Дилшод Мусаев, шаҳардаги Алишер Навоий номли маданият уйидаги Баҳодир Мусаев сингари қатор доирачилар Жўрабекни ўзларига устоз деб билишади. Бу — умид ва орзулар оғушида яшаган инсон учун доимий давлатдир.

Абдулла ТОЛИПОВ,
меҳнат фахрийси.

Муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТИЖОРАТ ЖАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

35-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

электр газ пайвандчи, бўёқчи, дурадгор касбларига ўқитиш учун ўрта маълумотли йигитларни

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 4,5 ой.

МАШҒУЛОТЛАР ГУРУҲЛАР ТЎЛИШИГА ҚАРАБ БОШЛАНАДИ. Стипендия — 175 сўм.

БИЛИМ ЮРТИНИ БИТИРГАНЛАР ДИПЛОМ ОЛАДИЛАР ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР ҚУРИЛИШ БОШ БОШҚАРМАСИНИНГ ТУЗИЛМАЛАРИДА ИШ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

БИЛИМ ЮРТИ НЕГИЗИДА ҚУЙИДАГИ КАСБЛАР БЎЙИЧА ПУЛЛИК ГУРУҲЛАРГА ҚАБУЛ ЎТКАЗИЛМОҚДА:

КОТИБА-МАШИНИСТКА, иш юритувчи — 3 ой.

— ЭҲМда ИШЛАЙ ОЛАДИГАН КОТИБА-МАШИНИСТКА, иш юритувчи — 4 ой.

— ХОТИН-ҚИЗЛАР КИЙИМЛАРИ (миллий ва замонавий кўйлак, костюм, пальто) **БИЧИҚЧИСИ, ўзбек ва рус тилларида — 3-4 ой.**

Ўқиш тугагандан сўнг ихтисос бўйича ишлаш ҳуқуқини берадиган ҳужжат берилади.

Манзилимиз: 700081, Тошкент шаҳри, Дўмбробод кўчаси, 74-уй. Телефон: 77-49-53.

Ўзбекистон жумҳурияти халқ таълими вазирлиги

34-ЎРТА ҲУНАР ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
9—11-СИНФ МАЪЛУМОТИГА ЭГА БЎЛГАН ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАРНИ
1992—1993 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН
ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ун ишлаб чиқариш корхоналарининг аппаратчиси, совутиш қурилмаларини таъмирлаш ва уларга хизмат кўрсатиш бўйича чилангар, хамирчи-новвойлар, қандолатчилар.

Ўқиш муддати — 11 синф маълумоти билан — 1 йил;

9 синф маълумоти билан — 2 йил.

Билим юртига 9 синф маълумоти билан қабул қилинганлар 2 маҳал бепул овқат, кийим-бош, ойига 40—50 сўм стипендия билан таъминланадилар. Билим юртига 11 синф маълумоти билан қабул қилинганларга ойига 175—220 сўмдан стипендия берилади. Ишлаб чиқариш амалиёти даврида ўқувчилар иш ҳақининг 50 фоизи миқдорида пул мукофоти оладилар. Билим юрти қошида кечки ўрта мактаб ишлаб турибди. Спорт секциялари, бадиий ҳаваскорлик ва турли тўгараклар мавжуд. Билим юртини аъло баҳолар билан битирганлар ўрта ва олий ўқув юртларига ўқишга юбориладилар.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар зарур: директор номига ариза, маълумоти ҳақида гувоҳнома ёки аттестат, паспорт ёки туғилганлик тўғрисидаги гувоҳнома, турар жойидан маълумотнома, соғлиғи ҳақидаги маълумотнома, 6 та фотосурат (3х4 см.).

БИЛИМ ЮРТИ МАНЗИЛГОҲИ: Тошкент шаҳар, Ҳамза ноҳияси, 2-Ҳамза тор кўчаси, 15-уй. (10, 16, 21, 28, 30, 48, 80-автобуслар; 13-трамвайнинг «Ташсельмаш» бекати. Метронинг «Ташсельмаш бекати).

23-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

3-класс трамвай вагонлари ҳайдовчиси (ўқиш муддати — 5 ой);

3-класс троллейбус машиналари ҳайдовчиси (ўқиш муддати — 6 ой);

трамвай вагонлари ва троллейбусларнинг ҳаракатдаги состав электр ускуналарини таъмирловчи электрчи-чилангар (ўқиш муддати — 6 ой);

Совет Армияси сафларидан захирага бўшатилган шахслар, шунингдек, 20 ва ундан катта ёшдаги қизлар қабул қилинадилар.

Ўқишга қабул қилинганларга ойига 379 сўм миқдорида стипендия, йўловчиларни ташиш машиналарида ва трамвай вагонларида малака синовини ўташ пайтида ўқувчиларга стипендия ва 3-класс ҳайдовчиси маошининг 90 фоизи берилади, бу эса ойига 579—708 сўм демакдир.

Бошқа шаҳардан келганларга ётоқхонадан жой берилади ва улар шаҳарга қайд қилинадилар ҳамда Тошкент шаҳридаги трамвай ва троллейбусларда бепул юриш ҳуқуқидан фойдаланадилар.

Машғулотлар — ҳар ойнинг 5, 10, 15, 20, 25 кунларида бошланади.

Билим юрти қошида «В» тоифасидаги автотранспорт воситаларининг ҳайдовчиларини тайёрлаш курслари ишлаб турибди.

Ўқиш муддати — 3,5 ой. Машғулотлар ўқув гуруҳларининг тўлишига қараб бошланади.

Маълумотлар олиш учун қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Куйбишев райони, Темур Малик кўчаси, 3 «а» уй (17«э», 83,112-автобуслар; 6, 22, 13-трамвайлар; 9, 18-троллейбусларнинг «Красновосточное» депоси» бекати).

ТЕЛЕФОН: 63-38-93.

ЎЗБЕКИСТОН «БИЛИМ» ЖАМИЯТИ БОШҚАРУВИ ҚОШИДАГИ «САЛОМАТЛИК» ТЕЗКОР ДОРИЛФУНУНИ КЛАССИК УҚАЛАШ КУРСЛАРИГА

НАВБАТДАГИ

ТИНГЛОВЧИЛАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Дастурда — уқалашнинг даволаш-соғломлаштириш, болалар, сегментли ва нуқтали уқалаш сингари турлари ўргатилади.

Ўқишни битирганларга инглиз тилида илова варағи бўлган диплом берилади.

Дастлабки йиғилиш 9 март куни соат 17.00 да ўтказилади.

МАШҒУЛОТЛАР — 10 МАРТДА БОШЛАНАДИ.

МАНЗИЛИМИЗ: А. Қодирий кўчаси, 13-уй. Лекторлар уйи, 3-қават, 91-хона («Скопье» дўкони, «Октябрьский» универсами яқинида).

МАЪЛУМОТЛАР ОЛИШ УЧУН ТЕЛЕФОНЛАР: А. Қодирий, 13-уй, 37 ва 39-хоналар. ТЕЛЕФОНЛАР: 44-55-75, 44-52-70.

КОРХОНАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ВА ХУСУСИЙ ШАХСЛАР

ДИҚҚАТИГА!

АХБОРОТ — ТАРАҚҚИЁТ ВА ТАДБИРКОРЛИК АСОСИ!

Сиз агар биз билан шартнома тузсангиз, бутун бир йил давомида ахборотларни олиш муаммосидан халос бўласиз, яъни ўз вақтингизни иқтисод қилиб, давлат қурилиши, иқтисодиёт, ижтимоиёт, тарих, маданият, маориф, бизнес, маркетинг, менежмент ва ҳоказо масалалар юзасидан кенг доирадаги зарур ахборотларни ўз вақтида қийналмасдан олишингиз мумкин бўлади.

МАНЗИЛИМИЗ: 700029, Тошкент шаҳри, «Правда» газетаси» кўчаси, 75-уй.

ТЕЛЕФОН: 56-55-75. «НЬЮ-СЕРВИС»

Ташкилотлар, корхоналар, жамоа ва давлат хўжаликлари, қўшма корхоналар, акционерлик ва кичик корхоналарнинг раҳбарлари

ДИҚҚАТИГА!

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА «ГАЗ АВТОМАРКАЗИ

«ГАЗ-24», «ГАЗ-2410», «ГАЗ-3102», «РАФ-2203» маркали автомобилларни нақд пулсиз ҳисоб-китоб йўли билан таъмирлаш ва техника хизмати кўрсатиш учун

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Таъмирлаш Горький автозаводида тайёрланган янги деталлар, ҳалқалар, агрегатлардан фойдаланиб амалга оширилади.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент вилояти, Тошкент ноҳияси, айланма йўлнинг 21-километрида.

Тошкент шаҳар ҳокимияти Халқ таълими бош бошқармаси

ТОШКЕНТ ИП-ГАЗЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИГА ҚАРАШЛИ

ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

Ип йигирувчи, калаваловчи, пиликловчи, тўқувчи касблари бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

16 ёшдан 35 ёшгача бўлган қизлар ва аёлларни

ЎҚИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Машғулотлар гуруҳлар тўлишига қараб бошланади.

Ўқиш муддати — 4 ойдан 8 ойгача.

Ўқувчиларга ўқишнинг 1, 2-ойларида 400 сўм, 3, 4-ойларида 280 сўм, қолган даврда 160 сўм стипендия тўланади. Бундан ташқари, улар амалий дарслар вақтида ишлаб чиқарган маҳсулотлари учун 100 фоиз ҳақ оладилар.

Бутун ўқиш муддати давомида ўқувчиларга овқатланиш учун ҳар куни 5 сўмлик талонлар берилади. Бирлашма ишчиларининг ўртача иш ҳақи 1500—3500 сўмни ташкил этади.

Мурожаат қилиш учун манзилгоҳимиз: Тошкент шаҳри, Фрунзе ноҳияси, А. Қаҳҳор кўчаси, 34-уй. (2, 57, 80, 97-автобуслар; 17, 25-маршрутли таксиларнинг «Билим юрти» бекати).

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 55-44-85, 55-44-96.

«ЎРТА ОСИЁ» ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ ТИЖОРАТ АССОЦИАЦИЯСИ ИЖОДИЙ ЖАМОАЛАРНИ ЎЗЛАРИНИНГ ИШ ҲАЖМЛАРИ БИЛАН ҲАМКОРЛИККА ТАКЛИФ ЭТАДИ

Шартномада кўрсатилган пул миқдорининг 80 фоизи ҳажмида ҳақ тўланади.

Ҳисоб-китобнинг жадаллик билан олиб борилиши ва бир ҳафта ичида ҳақ тўланишига кафолат берамиз.

ҚУЙИДАГИ МАНЗИЛГА МУРОЖААТ ҚИЛИНСИН: Марказ — 13, 23-уй, 47-хонадон.

ТЕЛЕФОН 41-34-49.

ТОШКЕНТ АГРЕГАТ ЗАВОДИДА ИШЛАШ УЧУН ШОШИЛИНЧ РАВИШДА ҲУҚУҚШУНОС

КЕРАК

48-16-24, 48-15-62 телефонлари орқали қўнғироқ қилинсин.

Тошкент агрегат заводи.

«Союзреклама» акционерлик жамиятининг «Сарбон» Ўзбекистон реклама агентлиги.

«АЛИНА» КИЧИК ЖОРИЙ ЭТИШ КОРХОНАСИ

шамоллатиш тизимларини тайёрлаш учун мўлжалланган ускуналар тўпламини сотади.

НАРХИ — ШАРТНОМАВИЙ.

Манзилимиз: Зебо Шамсуддинова кўчаси, 3-боши берк кўча.

Телефонлар: 90-94-85, 90-42-01.

«БИККС» ассоциацияси.

«Союзреклама» акционерлик жамиятининг «Сарбон» Ўзбекистон реклама агентлиги.

ТОШКЕНТ ШАМПАН ВИНОЛАРИ ЗАВОДИГА ҚАРАШЛИ «ЗИЛОЛА» ФИРМА ДЎКОНИ

чекланмаган миқдорда аҳолидан тозаланган бўш шампан шишаларини ҳар бирини уч сўмдан

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Иш вақти соат 10.00 дан кеч 18.00 гача.

Манзилимиз: Ҳамза ноҳияси, Султонали Машҳадий кўчаси, 186-уй. 16, 21, 30-автобусларнинг «Тошкент Шампан винолари заводи» бекати.

МАКУЛАТУРА ТОПШИРУВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

7 мартда қабул пунктларида Дик Френсиснинг «Ўткир кечинмалар иштиёқида» китоби (бестселлер) 50 нусхадан сотилади.

Китобнинг шартномавий нархи — 10 сўм 50 тийин.

Китоб бир йўла 20 кг. макулатура топширилгандан кейин берилади.

Тошкент шаҳар ишлаб чиқариш тайёрлов корхонаси.

Ташкилотимиз эскирган ва илгари ишлатилган IBM PC XT/AT туридаги компьютерларни агентлик мукофот тўлови билан бозор нархида

НАҚД ПУЛСИЗ ХАРИД ҚИЛАДИ

Мулоқот телефонлари: (3712) 45-09-48, (3712) 78-59-60.

Устахона учун қайта жиҳозланган 60 м. кв. майдонга эга бўлган, яхши ҳолатда сақланган темирйўл вагони

СОТИЛАДИ

ТЕЛЕФОНЛАР: 76-89-05 — 37-ҳунар-техника билим юрти.

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУСИҚАЛИ ТЕАТРИДА — **4/III да Ака-ука совчилар, 5/III да Катта концерт, 6/III да Концерт, 7/III да Менинг оппоқ кабутарларим.**

КИНО

4 МАРТ

Алишер Навоий номли Санъат саройида — «ЧАНДНИ» (17.00, 20.00, **Ҳиндфильм**), «ҚИЗИҚҚОН» 16.00, 19.00 **кичик залда**).

Фурқат — «ИШОНЧ» (16.00, 18.30, 20.45, **Ҳиндфильм**).

Тошсовет — «АВТОПОЙГАЛАР» (**тоқ соатларда**)

Нукус — «ИШОНЧ» (17.30, 20.00, **Ҳиндфильм**).

Москва — «ОРЗУ ОСМОНИ» (16.00, 18.20, 20.40).

Дўстлик — «СИНДБОД ВА ЙЎЛБАРС КЎЗИ» (**ҳар соатларда**).

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000. ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-29-70, 32-53-79; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича — 33-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000, ГСП, Тошкент, «Правда» рўзномаси кўчаси, 41.

53.654 нусхада чоп этилади. Нашр кўрсаткичи 64690. Буюртма № Г—20. Босмага бериш вақти 11.30. Босмага берилди 12.00. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10